

**INSTYTUT JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO
W AMERYCE**

POŚWIĘCONY BADANIU NAJNOWSZEJ HISTORII POLSKI

BIULETYN

ROK LX (60)

LISTOPAD 2003 - GRUDZIEŃ 2004

JÓZEF PIŁSUDSKI INSTITUTE OF AMERICA
FOR RESEARCH IN THE MODERN HISTORY OF POLAND, INC.

(English Summary - page 32)

INSTYTUT JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO W AMERYCE

POŚWIĘCONY BADANIU NAJNOWSZEJ HISTORII POLSKI

BIULETYN

ROK LX (60)

LISTOPAD 2003 - GRUDZIEŃ 2004

A NOT-FOR-PROFIT EDUCATIONAL INSTITUTION

(CONTRIBUTIONS ARE DEDUCTIBLE FOR INCOME TAX PURPOSES - 501(c)(3))

---

180 SECOND AVENUE, NEW YORK, NY 10003
tel. 212 505-9077, fax 212 505-9052, e-mail info@pilsudski.org

Rada Instytutu Piłsudskiego

Ewa Babiaryz (do marca 2005)
Andrzej Beck (do marca 2007)
Danuta Cisek (do marca 2004)
Dr Iwona Drąg Korga (do marca 2005)
Jacek Gałqzka (do marca 2006)
Dr Magda Kapuścińska (do marca 2006)
Janusz Krzyżanowski (do marca 2005)
Prof. John Micgiel (do marca 2007)
Dr Stanisław Milewski (do marca 2005)
Stanisław Świdorski (do marca 2006)
Prof. Piotr Wandycz (do marca 2005)
Dr Marek Zieliński (do marca 2006)

Zarząd Instytutu

Prezes – *Jacek Gałqzka*
Wiceprezes – *Andrzej Beck*
Wiceprezes – *Dr Stanisław Milewski*
Sekretarz Zarządu – *Ewa Babiaryz*
Wicedyrektor i Skarbnik – *Iwona Drąg Korga*

Wolontariusze

Dr Ronald Domański, Anna Maciejewska-Dyba, Krzysztof Langowski, Ryszard Ostrzycki, Jadwiga Pietraszewska, Beata Pociask, Renata Siuzdak, Anita Świątczak, Andrzej i Alicja Ziobron

Ze zbiorów Instytutu można korzystać w poniedziałek, wtorek i środe od 10 rano do 5 po południu. Biuro jest czynne od poniedziałku do piątku w godzinach od 9 rano do 5 po południu.

Drogi Przyjacielu Instytutu,

W ciągu 2004 roku kontynuowaliśmy modernizację archiwum Instytutu przy pomocy stypendystki dr Barbary Berskiej, kierownika Oddziału Kartografii w Państwowym Archiwum w Krakowie. Opracowane kolejne kolekcje i ich inwentarze wkrótce zostaną umieszczone na stronie internetowej Instytutu www.pilsudski.org. Jednocześnie trwa bezprecedensowa akcja konserwacji i mikrofilmowania naszej unikatowej kolekcji "Powstania Śląskie". Na mocy porozumienia z Naczelną Dyрекcją Archiwów Państwowych oraz dzięki pomocy Konsulatu Generalnego RP w Nowym Jorku i Ministerstwa Spraw Zagranicznych, kolejne partie kolekcji przewożone są do Warszawy, gdzie są mikrofilmowane i konserwowane w Bibliotece Śląskiej. Obecnie oczekujemy na powrót drugiej partii dokumentów śląskich wysłanych do Polski 29 kwietnia 2004, równocześnie przygotowując kolejne do wysyłki. Koszty konserwacji kolekcji "Powstania Śląskie" ponosi w całości Polska. Mikrofilmy tej kolekcji oraz budowana obecnie internetowa baza danych Powstańców Śląskich będą dostępne w Polsce do badań naukowych. Realizacja tego projektu dowodzi, jak wielką rolę pełni Instytut przywracając niepodległej Polsce skarby narodowej historii.

Instytut był współorganizatorem (wraz z Ambasadą Polską w Waszyngtonie i Konsulatem Generalnym RP w Nowym Jorku oraz *Nowym Dziennikiem*) obchodów 35-lecia firmy wydawniczej Hippocrene Books. Firma ta w 2004 roku wydała dwie nowe pozycje: ENIGMA: HOW THE POLES BROKE THE NAZI CODE Władysława Kozaczuka i Jerzego Straszaka, oraz nowe wydanie FIGHTING WARSAW: THE STORY OF THE POLISH UNDERGROUND STATE, 1939-1945 Stefana Korbońskiego.

W listopadzie 2004 w Konsulacie Generalnym RP w Nowym Jorku odbyła się aukcja dzieł sztuki współczesnej polskich i zagranicznych autorów, która była wielkim sukcesem. Wielu artystów przekazało swoje prace, aby wesprzeć działalność Instytutu, za co im gorąco dziękujemy.

Pełniejszy opis działalności Instytutu można znaleźć na stronie internetowej Instytutu: www.pilsudski.org. Jest tam również hasło INSTYTUT/DEKLARACJA z zawartą informacją jak zostać członkiem Instytutu i tym samym pomóc naszej placówce w realizacji jej celów.

Dziękujemy wszystkim naszym członkom i darczyńcom, w tym przede wszystkim wolontariuszkom i wolontariuszom, którzy są głównym motorem działania Instytutu.

Z poważaniem,

Jacek Gałazka
Prezes

Działalność Instytutu

od listopada 2003 do grudnia 2004

Konserwacja kolekcji “Powstania Śląskie”

– Dr Iwona Drąg Korga

Trwająca obecnie konserwacja i mikrofilmowanie kolekcji “Powstania Śląskie” jest pierwszym w historii Instytutu przykładem tak szeroko zakrojonej współpracy z instytucjami rządowymi w Polsce, a szczególnie z Naczelną Dyrekcją Archiwów Państwowych. Jednocześnie akcja ta jest spełnieniem pragnień fundatorów Instytutu, którzy wierzyli, że kiedyś dokumenty zebrane i przechowywane w Instytucie będą mogły powrócić do niepodległej Polski. W tym przypadku Polska otrzyma do dyspozycji mikrofilmy całej kolekcji, która po konserwacji powróci do Instytutu w Nowym Jorku.

Kolekcja dokumentów “Powstania Śląskie” jest przechowywana w Instytucie od 1943 roku czyli od początku istnienia organizacji w Nowym Jorku. Liczy prawie 13 metrów bieżących i składa się z 839 jednostek archiwalnych czyli teczek. Kolekcja ta stanowi fragment zbiorów przedwojennego Instytutu Józefa Piłsudskiego. Akta te wraz z innymi kolekcjami zostały uratowane we wrześniu 1939 roku z płonącej Warszawy i przewieziono do Rumunii, gdzie na przełomie 1939/40 zespół pod przewodnictwem mjr. Bolesława Waligóry i kpt. Stanisława Librewskiego sporządził ponowny ich spis. Z Rumunii akta te trafiły do Francji, następnie do Lizbony, skąd w roku 1941 wyekspediowano je do Stanów Zjednoczonych. 1 kwietnia 1943 roku komisja pod przewodnictwem ambasadora RP w Waszyngtonie Jana Ciechanowskiego dokonała otwarcia skrzyń przesłanych z Lizbony i po pewnym czasie materiały te zostały przekazane do Instytutu.

Zbiór “Powstania Śląskie” to materiały personalne dotyczące Powstańców Śląskich. W Polsce przetrwały wojnę, choć ze znacznymi ubytkami, dokumenty proveniencji wojskowej: Polska Organizacja Wojskowa, oddziały i formacje powstańcze łącznie z Naczelną Komendą Wojsk Powstańczych. Obecnie są one w Centralnym Archiwum Wojskowym. Niestety podczas II wojny światowej zaginęły akta plebiscytowych instytucji cywilnych, razem z Polskim Komisariatem Plebiscytowym w Bytomiu. Wobec takiego stanu rzeczy, dokumenty przechowywane w Instytucie mają unikatową wartość dla historii Polski. Generalnie zawierają one materiały dotyczące I, II i III Powstania Śląskiego, tj. szczegółową ewidencję imienną powstańców z uwzględnieniem podziału na poszczególne bataliony i kompanie, spisy ewidencyjne oficerów i podoficerów, lekarzy, sanitariuszy, telefonistek, urzędniczek. Zachowały się także listy i księgi chorych, rannych i zabitych. Część zbioru stanowią także:

- Raporty, rozkazy i depesze Głównego Dowództwa Milicji Górnos Śląskiej
- Akta Naczelnej Komendy Wojsk Powstańczych, w obrębie których możemy

wyróżnić akta poszczególnych oddziałów, np. Oddziału dla Spraw Górnego Śląska przy 23 Dywizji Piechoty, akta Grupy Wschodniej, Grupy Północ, Grupy Południe, Grupy Wawelberga. Są tu przechowywane między innymi rozkazy, raporty, meldunki, czy sprawozdania Adiutantury Szefa Sztabu, akta Oddziału Kierownictwa Transportów, akta Intendentury, Szefa Sanitarnego, Szefa Kolejnictwa, Szefa Łączności, Szefa Inżynierii i Saperów, mapy, szkice i plany operacyjne.

– Raporty Polskiego Komitetu Plebiscytowego dla Górnego Śląska
– Dokumentacja Komitetu Pomocy na powiat Koźle i północną część Raciborskiego

W celu zabezpieczenia akt śląskich w latach 70-tych, dzięki grantowi National Endowment for the Humanities, kolekcja została zmikrofilmowana. Mikrofilmy zostały umieszczone w Yale University, który ma wyłączność na wykonywanie kopii mikrofilmów.

Z biegiem lat coraz bardziej widoczne były zniszczenia kolekcji i jednocześnie coraz większa potrzeba udostępnienia materiału szerszej publiczności w Polsce. W tym celu 19 grudnia 2002 roku Instytut podpisał umowę z Naczelną Dyrekcją Archiwów Państwowych (NDAP) dotyczącą zabezpieczenia i mikrofilmowania zagrożonej kolekcji. Wedle umowy NDAP zobowiązała się do konserwacji kolekcji, wykonania mikrofilmów i do przekazania jednego egzemplarza mikrofilmów do Instytutu, a także do zorganizowania transportu poszczególnych partii kolekcji z Nowego Jorku do Warszawy i z powrotem. Tu wyjątkową pomocą służy Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku i Ministerstwo Spraw Zagranicznych, które przejęły sprawy organizacji transportu kolekcji. Instytut zobowiązał się do opłacania kosztów materiałów konserwacyjnych, jednakże zdobyte z grantu Fundacji Jurzykowskiego środki wyczerpały się już po wykonaniu konserwacji pierwszej partii dokumentów.

Pierwsza partia dokumentów w liczbie 171 jednostek archiwalnych dotarła do Warszawy pod koniec listopada 2002, wykonano mikrofilmy i konserwacje w Centralnym Laboratorium Konserwacji Archiwaliów. Dokumenty powróciły do Nowego Jorku w lutym 2004. Kolejna partia dokumentów – 174 jednostki archiwalne – przybyła do Warszawy w maju 2004 i wiosną 2005 powróci ona do Nowego Jorku. NDAP uzyskała środki na dalszą konserwację kolekcji od marszałka województwa śląskiego, stąd po przeprowadzeniu mikrofilmowania materiały zostały przesłane do Biblioteki Śląskiej, która jest odpowiedzialna za konserwację kolekcji. Pozostałe koszty pokrywane są z budżetu NDAP.

Należy wspomnieć, że w Archiwum Państwowym w Katowicach jest budowana baza danych "Powstaniec", gdzie zapisywane są dane dotyczące poszczególnych powstańców. Mamy nadzieję, że z czasem uda się bazę tę umieścić na stronie internetowej Instytutu.

Przedstawiona współpraca Instytutu z instytucjami rządowymi w Polsce napawa nadzieją na przyszłość i wiarą, że uda się zabezpieczyć i uratować skarby kultury polskiej rozrzucone po świecie.

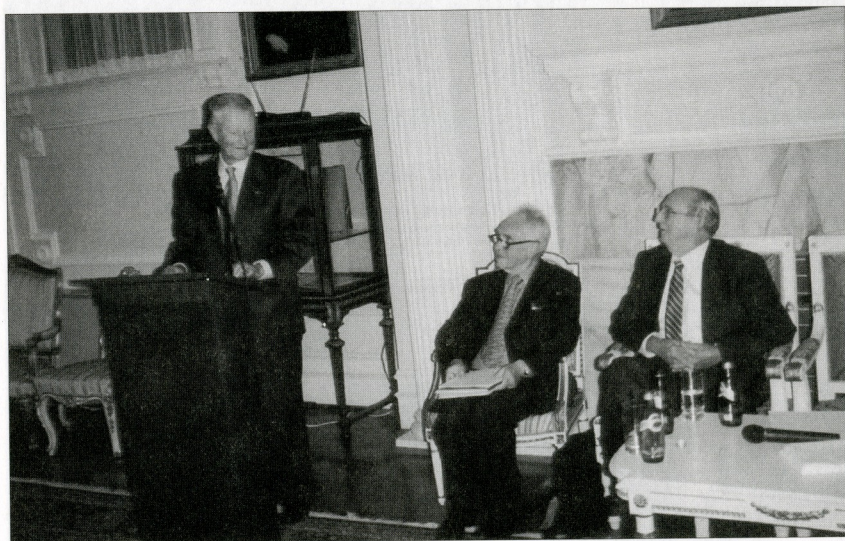
Kalendarium wydarzeń:

- 15 i 22 listopada 2003** – Kiermasz książki w Instytucie
- 20 listopada 2003** – Obchody 60 Rocznicy Instytutu Piłsudskiego w Ambasadzie RP w Waszyngtonie
- 8 grudnia 2003** – Tradycyjna “Gwiazdka” Instytutu
- 11 marca 2004** – Prelekcja Wojciecha Grochowalskiego pt. “Ulani Józefa Piłsudskiego”
- 10 czerwca 2004** – Prezentacja książki pt. “Enigma. How the Poles Broke the Nazi Code” autorstwa Władysława Kozaczuka i Jerzego Straszaka
- 1 sierpnia 2004** – Instytut sponsorował obchody 60 Rocznicy Powstania Warszawskiego organizowane przez Polski Dom Narodowy w Greenpoint i Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku
- 6-7 września 2004** – Prezentacja książki pt. “Enigma. How the Poles Broke the Nazi Code” w Spy Museum w Waszyngtonie i Ambasadzie RP w Waszyngtonie
- 5 października 2004** – wizyta w Instytucie Jolanty Danielak – wicemarszałek Senatu RP
- 16 października 2004** – rozpoczął działalność Dyskusyjny Klub Filmowy “Kino Ziuk”, wyświetlono film “Wymarsz” ze zbiorów Instytutu
- 6 listopada 2004** – Kiermasz książek i sztuki oraz wystawa jubileuszowa pt. “65 lat POLONUSA Polskiego Towarzystwa Filatelistycznego w Chicago”
- 21 listopada 2004** – Aukcja polskiej i międzynarodowej sztuki współczesnej w Konsulacie Generalnym RP w Nowym Jorku
- 24 listopada 2004** – Wizyta Klubu Seniora “Krakus” wraz z opiekunem Januszem Skowronem
- 11 grudnia 2004** – Tradycyjna Gwiazdka Instytutu

Wybrane imprezy Instytutu:

Prezentacja książki Władysława Kozaczuka i Jerzego Straszaka pt.: „Enigma: How the Poles Broke the Nazi Code”, Hippocrene Books, 2004

10 czerwca 2004 Instytut Piłsudskiego współorganizował wraz z Konsulatem Generalnym RP w Nowym Jorku i z *Nowym Dziennikiem* prezentację książki pt. „Enigma: How the Poles Broke the Nazi Code” autorstwa Władysława Kozaczuka i Jerzego Straszaka, wydanej przez Hippocrene Books. W spotkaniu udział wzięli współautor Jerzy Straszak wraz z żoną Iłą Romer Straszak. Promocja książki była okazją do celebrowania 35-lecia wydawnictwa Hippocrene Books, które na rynku amerykańskim propaguje książki o tematyce polskiej. Jerzy i Ludmilla Błagowidow, założyciele i właściciele Hippocrene Books, zostali uhonorowani przez Ambasadora RP nagrodą „Amicus Poloniae” przyznaną za krzewienie kultury polskiej wśród Amerykanów. Prezentacja książki spotkała się z ogromnym zainteresowaniem publiczności, przybyło około 150 osób i wiele z nich nabyło egzemplarze książki.

Prezentacja książki pt. „Enigma. How the Poles Broke the Nazi Code” w Ambasadzie RP w Waszyngtonie.
Od lewej: Zbigniew Brzeziński, Jacek Gałgązka, Jerzy Straszak

Aukcja sztuki współczesnej polskiej i międzynarodowej

Dnia 21 listopada 2004 została zorganizowana wystawa i przeprowadzona aukcja współczesnej sztuki polskiej i międzynarodowej. Ta bardzo miła i udana impreza odbyła się w Konsulacie Generalnym Rzeczypospolitej Polskiej w Nowym Jorku. Na aukcję zostały przygotowane i wystawione piękne i wartościowe prace reprezentujące malarstwo, rzeźbę, fotografię, plakat i grafikę. Zgromadzono 74 dzieła sztuki, które reprezentowały różnorodne techniki, nurty artystyczne i różne epoki historyczne.

Opracowano także katalog aukcji, w którym umieszczono noty biograficzne artystów, opisy i zdjęcia dzieł oraz wymieniono ofiarodawców.

Dopisała także publiczność zainteresowana sztuką. Przybyło bardzo liczne grono gości, wśród których znalazło się wielu kolekcjonerów, amatorów i znawców sztuki. Dokonali oni bardzo udanych zakupów, które niewątpliwie wzbogaciły prywatne zbiory i przyozdobiły wiele mieszkań. Aukcję sprawnie i z gracją przeprowadził Ryszard Roland.

Na aukcje przekazali swoje prace następujący artyści: Monica Dyba, Stanisław W. Grębski, Janusz Kapusta, Anna Maciejewska-Dyba, Adam Niklewicz, Zbigniew Nowosadzki, Rafał Olbiński, Andrzej Pityński, Eva Rubinstein, Teresa Rysztof, Janusz Skowron, Maksymilian Starzec, Lubomir Tomaszewski oraz Christopher M. Zacharow. Aukcję wsparli także znani

Aukcja sztuki współczesnej polskiej i międzynarodowej. Od lewej: Ewa Babiarczyk, Iwona Korga, Jacek Gałazka

kolekcjonerzy i sympatycy Instytutu: Andrzej Kenda, Sławomir Górecki, Romuald Dymski, Zofia Balczewska, Jan Niebrzydowski i Jerzy Leśniak oraz rodzina Skowrońskich z Brazylii. Wszystkim artystom i ofiarodawcom serdecznie dziękujemy.

Sukces aukcji możliwy był dzięki zaangażowaniu wolontariuszy Instytutu: Stanisława Babiara, Beaty Pociask, Anity Święteczak, Andrzeja i Alicji Ziobroń, Jadwigi Pietraszewskiej. Osobne podziękowania należą się inż. Annie Maciejewskiej-Dyba za niezliczone godziny pracy nad przygotowaniem fotografii i opisów do katalogu aukcyjnego oraz Monice Dyba za projekt okładki i opracowanie szaty graficznej katalogu.

Cały dochód z aukcji przeznaczony został na wsparcie działalności Instytutu.

W załączeniu przedstawiamy wykaz artystów, których dzieła były przedstawione na aukcji:

<i>B. Albert Nowakowski</i>	<i>Skowron Janusz</i>
<i>Band Max</i>	<i>Kapusta Janusz</i>
<i>Nowosadzki Zbigniew</i>	<i>Soyesa O.</i>
<i>Barreto Fdo.</i>	<i>Kietlicz-Rajski Konstanty</i>
<i>Ochman Wiesław</i>	<i>Starzec Maksymilian</i>
<i>Böhme Hans</i>	<i>Korecki Wiktor</i>
<i>Olbiński Rafał</i>	<i>Stevenson Amy L.</i>
<i>Burasiewicz - York Tom</i>	<i>Kosela Tadeusz</i>
<i>Pityński Andrzej</i>	<i>Studenski Stanisław</i>
<i>Cendrowski Henryk</i>	<i>Kunian E.</i>
<i>Pogorzelski Jerzy</i>	<i>Tomaszewski Lubomir</i>
<i>Czermański Zdzisław</i>	<i>Kwapiszewska Danuta</i>
<i>Przyluska Barbara</i>	<i>Tykociński Israel</i>
<i>Dominik Tadeusz</i>	<i>Maciejewska-Dyba Anna</i>
<i>Rambert P.</i>	<i>Wilk Andrzej</i>
<i>Dyba Monica</i>	<i>Maresca Ugo</i>
<i>Rosiek - Buszko Ewa</i>	<i>Witkowski T.</i>
<i>Filipkiewicz Stefan</i>	<i>Mierzwiński M.</i>
<i>Rozycki Jozef</i>	<i>Zacharow Christopher M.</i>
<i>Giżycka-Berezowska</i>	<i>Nikifor</i>
<i>Rubinstein Eva</i>	<i>Zakrzewski Roman</i>
<i>Grębski Stanisław W.</i>	<i>Niklewicz Adam</i>
<i>Rysztof Teresa</i>	<i>Zeler Joanna</i>

Dyskusyjny Klub Filmowy “Kino Ziuk”

- opracowała Magda Kapuścińska

Instytut Józefa Piłsudskiego posiada od niedawna nowoczesny multimedialny sprzęt audiowizualny. W związku z tym, 16 października 2004 roku rozpoczął działalność Dyskusyjny Klub Filmowy “Kino Ziuk” przy Instytucie. Na spotkaniach, na które są zapraszani członkowie i przyjaciele Instytutu interesujący się historią i filmem, wyświetlane są zarówno filmy fabularne jak i dokumentalne związane z historią, kulturą i obyczajowością polską. Planuje się również pokazanie wybitnych sztuk teatru Telewizji Polskiej. Przy wyborze i sprowadzeniu niektórych pozycji z Polski współpracujemy z Polskim Instytutem Kulturalnym w Nowym Jorku.

Na pierwszym spotkaniu filmowym, w dniu 16 października 2004 roku został pokazany film dokumentalny *WYMARSZ* wyprodukowany w latach 1987-1989 przez Polskie Studio Filmowe “Czołówka”. Film ten wybraliśmy, bowiem właśnie obchodziliśmy 90 rocznicę powstania i wymarszu Pierwszej Kadrowej, który nastąpił wczesnym rankiem 6 sierpnia 1914 roku.

Film *WYMARSZ* jest filmem dokumentalnym opowiadającym nie tylko o wymarszu Pierwszej Kadrowej, ale również o Legionach Piłsudskiego i innych oddziałach polskich walczących w latach 1914-1921 o niepodległość i kształt II Rzeczypospolitej. Twórcy filmu posługują się unikatowymi materiałami fotograficznymi i filmowymi. Po filmie wywiązała się ożywiona dyskusja głównie na temat wierności pokazanych wydarzeń i ich interpretacji.

W spotkaniach “Kino Ziuk” bierze udział około 50 osób. Zainteresowanie pokazami wzrasta szczególnie wśród młodych ludzi. To nas cieszy, bo właśnie współpraca z młodszym pokoleniem jest jednym z ważniejszych zadań Instytutu Piłsudskiego.

Publikacje o Instytucie i udział w konferencjach naukowych

Maciejewska-Dyba Anna, Wspomnienie o Zdzisławie Czermańskim – żołnierzu i artyście, “Nowy Dziennik”, 16 XI, 2004

Langowski Krzysztof, Na 60 rocznicę KPA. Początki organizacyjne Kongresu Polonii Amerykańskiej, “Kombatant w Ameryce”, nr 1 (171), Nowy Jork 2004. Tenże, Pierwszy Polski oficer w NATO, “Kombatant w Ameryce”, nr 1 (171), Nowy Jork 2004

Pietrzyk Paweł, Akta dotyczące działalności Radia Wolna Europa w zbiorach Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce, w 50 lat Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa, Materiały sesji jubileuszowej pod redakcją Darii Nałęcz, Warszawa 2003, s. 108-114

Pietraszewska Jadwiga, Powstanie Warszawskie w zbiorach Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce, "Przegląd Polski", 1 X, 2004

Ewa Babiarsz udział w 26. Dorocznej Sesji Stałej Konferencji Muzeów, Bibliotek i Archiwów Polskich na Zachodzie, Biblioteka Jagiellońska, Kraków 9-12 września, 2004 z referatem: "Działalność Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce – organizacja i współpraca z Krajem"

Wykorzystanie zbiorów Instytutu

W 2004 roku ze względu na ważne rocznice związane z II wojną światową, kolekcja fotograficzna Instytutu była wielokrotnie wykorzystywana do różnego rodzaju wystaw i produkcji filmowych:

1. Zdjęcie przedstawiające sceny z Kampanii Wrześniowej zostało wykorzystane przez Canadian War Museum w Ottawie
2. Zdjęcia przedstawiające przywódców Polski Podziemnej i Rządu Polskiego na Emigracji zostały wykorzystane w filmie "Europe's Secret Armies – Resisting Hitler" wyprodukowanym przez Eagle Vision z Wielkiej Brytanii, wyemitowanym na kanale Discovery Europe
3. Star Bright Books, wydawca książki dr Dorit Whiteman dotyczącej wywózek polskich dzieci na Syberię podczas II wojny światowej, na prośbę autorki wykorzystał zdjęcia z kolekcji Instytutu. Książka ma się ukazać w marcu 2005 i jest przewidziana jako lektura dla amerykańskich szkół średnich
4. Eugeniusz Starky zbierał materiał fotograficzny do filmu własnego autorstwa poświęconego wydarzeniom z Powstania Warszawskiego pt. "The honor of the City"
5. Julie Akeret zbierała materiały do filmu pt. "Polish Heritage in the Connecticut River Valley", dotyczącego między innymi Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie podczas II wojny światowej
6. Ukazała się książka Anny D. Jaroszyńskiej-Kirchmann pt. "The Exile Mission. The Polish Diaspora and Polish Americans, 1939-1956", Ohio University Press, 2004, w której autorka wykorzystała dokumenty i zdjęcia z archiwum Instytutu

Artykuły o Instytucie

Kiermasz książki w Instytucie Józefa Piłsudskiego

– Krzysztof Langowski, „Nowy Dziennik”, 18 XI, 2003

Instytut Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku, obchodzący w tym roku sześćdziesiątą rocznicę swojego istnienia i działalności, upamiętniony został w czerwcu konferencjami naukowymi w Warszawie i podczas zjazdu polskiego Instytutu Naukowego w Montrealu w Kanadzie, a także październikowymi uroczystościami w Konsulacie RP w Nowym Jorku. 15. listopada 2003 Instytut, wychodząc naprzeciw zainteresowaniom w środowisku bibliofilskim i osób zainteresowanych dobrą książką historyczną, zorganizował sprzedaż na kiermaszu posiadanych w swoich zbiorach dubletów. Znalazły się tu także liczne plakaty między innymi autorstwa znanego artysty Rafała Olbińskiego. Prace związane z przygotowaniem kiermaszu wykonała wolontariuszka Instytutu Anna Maciejewska-Dyba, zajmująca się na co dzień zbiorami bibliotecznymi tej placówki.

Reklamowany w polonijnej prasie kiermasz spotkał się z dużym zainteresowaniem, a liczne grono przybyłych osób nabyło między innymi prace autorstwa: Janusza Zawodnego „Katyn”, Milwana Dzilasa „Rozmowy ze Stalinem”, Olgierda Terleckiego „Pułkownik Beck”, Wacława Jędrzejewicza „Piłsudski a Life for Poland”, poszczególne roczniki wydawanego przez Instytut Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku i Londynie czasopisma poświęconego najnowszym dziejom Polski „Niepodległość” i wiele innych. Zdobyte ze sprzedaży pieniądze pozwolą na prowadzenie dalszej działalności tej znanej i szanowanej placówki archiwalno-naukowej. (...)

Wspomnienie o Zdzisławie Czermańskim **– żołnierzu i artyście**

– Anna Maciejewska-Dyba, „Nowy Dziennik”, 16 XI, 2004

27-go stycznia 2005 mija 35 lat od śmierci znanego i bardzo lubianego człowieka, utalentowanego artysty i gawędziarza, żołnierza Legionów, kapitana Wojska Polskiego Zdzisława Czermańskiego. Zmarł w Nowym Jorku po latach wojaczki, tułaczki i bardzo owocnej pracy artystycznej. Pozostawił po sobie spuściznę w postaci obrazów, rysunków, szkiców i listów z nowymi projektami.

Upływający czas zmienia ten dorobek na coraz bardziej cenny materiał historyczny. Dzięki jego pracom, my dzisiaj, patrząc na nie nawiązujemy bezpośredni kontakt z historią.

Ulubionym tematem artysty byli wielcy tego świata, tak ze sfery politycznej jak i artystycznej. Uwieczniał ich podobizny piórkami i akwarelami. Często posługiwał się karykaturą, która pozwalała mu na uzyskanie bardzo głębokiego wglądu w charakter portretowanej osoby. Inną częścią pracy twórczej Zdzisława Czermańskiego (trochę niedocenianą) są jego obrazy, które można uważać za wyraz wielkiej tęsknoty Artysty za ojczyzną, za swoim miejscem na ziemi. Są to scenki z życia wiejskiego, przedstawiające chłopów i górali, ich kolorowe stroje oraz ojczystą przyrodę pod niebieskim, polskim niebem.

Czermański urodził się 6-go grudnia 1900 roku w rodzinie aktorskiej. Jego dzieciństwo i wczesna młodość upłynęły we Lwowie. W tym właśnie mieście spotkał się z ruchem strzeleckim i patriotycznym. W sierpniu 1914-go roku wstąpił do 2 kompanii 5 pułku piechoty Legionów Polskich. Uczestniczył w wojnie z bolszewikami. W 1928 roku opuścił szeregi wojska, aby całkowicie poświęcić się pracy artystycznej. Jeszcze przed pierwszą wojną światową rozpoczął naukę rysunku, którą kontynuował w pracowni Kazimierza Sichulskiego. Zadebiutował na łamach lwowskiego "Szczotka", a następnie zamieszczał swoje rysunki w "Cyruliku Warszawskim". Studia artystyczne kontynuował także w Paryżu w pracowni Fernanda Legera. Następnie przebywał w Londynie i w Nowym Jorku. Wszędzie wystawiał swoje obrazy i zyskiwał uznanie i rozpoznanie. W kraju stał się popularny szczególnie jako karykaturzysta osoby Marszałka Piłsudskiego. We wrześniu 1939 roku Artysta wraz z żoną opuścił Warszawę i Polskę. Przedostał się do Paryża, a po upadku Francji do Hiszpanii i dalej do Brazylii. W 1941 roku osiadł w Nowym Jorku. Tutaj związał się ze środowiskiem polityków i pisarzy polskich. Prace jego były publikowane w prasie amerykańskiej i polonijnej. W czasie tym powstał cykl "Europe at War" oraz zilustrował życie okupowanej Warszawy. W "Tygodniku Polskim" regularnie ukazywała się "Tekka Czermańskiego". W latach 60-tych wykonał serię 50 portretów wybitnych osobistości 20-go wieku. Seria ta znajduje się w University of Texas w Austin. Drugi niepełny komplet znajduje się w Instytucie Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku. Z Instytutem Z. Czermański był związany przez długie lata. Po śmierci męża pani Janina Czermańska przekazała na rzecz Instytutu wiele prac artystycznych, z których większość wchodzi w skład stałej Galerii Instytutu. (...)

Powstanie Warszawskie w zbiorach Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce

– Jadwiga Pietraszewska, “Nowy Dziennik – Przegląd Polski”, 1 X, 2004

Motto: *Dniem czy nocą idziemy wytrwali,
w bitwach ogień hartuje nam pierś,
myśmy dawno już drogę wybrali,
jeśli nawet powiedzie – przez śmierć.*

*Więc naprzód, niech broń rozdziera,
niech kula szyje jak nieć,
trzeba nam teraz umierać,
by Polska umiała znów żyć.*

*Bo czy las nam zahuczy jak morze,
czy w bruk miasta uderza nasz krok,
w naszych sercach trzepocze się orzeł,
każdy pancierz przepali nasz wzrok.*

K. K. Baczyński – Pocałunek – Warszawa 1944r.

“Żołnierze Stolicy:

Wydałem dziś upragniony przez Was rozkaz do jawnej walki z odwiecznym wrogiem Polski – najeźdźcą niemieckim. Po pięciu blisko latach nieprzerwanej i twardej walki, prowadzonej w podziemiach konspiracji, stajecie dziś otwarcie z bronią w rękę, by Ojczyźnie przywrócić Wolność i wymierzyć zbrodniarzom niemieckim przykładną karę za terror i zbrodnie dokonane na ziemiach Polski”.

Warszawa, 1 sierpnia 1944r.

Dowódca Armii Krajowej (–) Bór

Ta odezwa generała Tadeusza Komorowskiego “Bora” do żołnierzy, dała hasło do rozpoczęcia Powstania Warszawskiego.

W tym roku obchodzimy 60-tą rocznicę tego wydarzenia. Tekst tego rozkazu został ogłoszony w Biuletynie Powstańczym z dnia 2-go sierpnia 1944 roku i w odpisie znajduje się w zespole “Wojny Polskie” w zbiorach Instytutu J. Piłsudskiego w Nowym Jorku. Kilka tomów tego zespołu zawiera właśnie dokumenty dotyczące Powstania Warszawskiego. Materiały opracowane przez majora Tadeusza Dołęgę-Kamińskiego (pseudonim “Badacz”) dotyczą Kwaternmistrzostwa Armii Krajowej i obejmują okres od wybuchu Powstania do 5-go października 1944. Mjr. Dołęga-Kamiński w 1944r. pełnił funkcje II zastępcy Komendanta Warszawy oraz Kwaternmistrza Komendy Okręgu Warszawskiego. Materiały, głównie w rękopisie, przedstawiają organizację i skład osobowy Kwaternmistrzostwa, lokalizację i zaopatrzenie magazynów oraz plany Warszawy.

Instytut J. Piłsudskiego jest również w posiadaniu rękopisów wspomnień majora Dołęgi-Kamińskiego. Materiały opracowane i przekazane przez Witolda Babińskiego dotyczą kontaktów Polskiego Podziemia z Rządem RP

na Uchodźstwie. W materiałach tych jest również przegląd prasy polskiej z tego okresu, Biuletyny Powstańcze (w odpisie) oraz relacje i wspomnienia uczestników walk powstańczych przygotowane specjalnie dla Instytutu Piłsudskiego.

Wiadomości na temat Powstania Warszawskiego znaleźć można także w kolekcjach Jana Nowaka Jeziorańskiego oraz Janusza Kazimierza Zawodnego. Przebywający od 1948 roku w USA profesor Zawodny, podporucznik AK, uczestnik walk powstańczych przekazał do zbiorów Instytutu materiały dotyczące zbrodni katyńskiej, jak również recenzje jego prac i kopie wywiadów prasowych; jeden z nich przeprowadzony przez Stanisława M. Jankowskiego ma, nie wymagający komentarza, tytuł "Chcieliśmy mieć Polskę".

W Archiwum Fotograficznym Instytutu jest kilkaset zdjęć z okresu walk powstańczych. Ukazują one wszystkie aspekty życia w objętej tragiczną walką Warszawie. Na fotografiach zostały uwiecznione sukcesy bohaterskich żołnierzy – zdobyte na Niemcach czołgi, jeńcy wzięci do niewoli, ważne punkty strategiczne opanowane przez powstańców, przejmowanie zaopatrzenia ze zrzutów spadochronowych. Autorzy zdjęć uwiecznili codzienny powstańczy trud, walki w coraz bardziej już zniszczonej stolicy, tragizm losów ludności cywilnej, ruiny Krakowskiego Przedmieścia i Starego Miasta, ewakuację szpitali, proste pogrzeby i groby uliczne. Walki powstańcze, w które zaangażowana była również ludność cywilna, trwały 63 dni. Rozmowy kapitulacyjne, wyjście ludności cywilnej i systematyczne niszczenie Warszawy też zostało udokumentowane fotografiami.

W swych zbiorach bibliotecznych Instytut posiada reprezentatywny wybór prac na temat Powstania: prace Tomasza Strzembosza, Janusza Kazimierza Zawodnego, Tomasza Szaroty oraz Andrzeja Krzysztofa Kunerta.

W zbiorach medalierskich znajduje się dziesięć medali pamiątkowych związanych z Powstaniem Warszawskim, a w zbiorach filatelistycznych znaczków Poczty Powstańczej.

Materiały dotyczące Powstania Warszawskiego znajdujące się w Instytucie były wykorzystywane wielokrotnie przez historyków tego okresu. Andrzej K. Kunert prowadził badania przygotowując pracę "Powstanie Warszawskie 1944 – kalendarium", z serii "Rzeczpospolita Walcząca". Najnowsze wznowienie książki Stefana Korbońskiego "Fighting Warsaw. The Story of the Polish Underground State 1939-1945" wydane przez Hippocrene Books zostało wzbogacone fotografiami ze zbiorów Instytutu.

Losy Warszawy – Miasta Nieujarzmionego, jej bohaterskich żołnierzy i mieszkańców znalazły również odzwierciedlenie w poezji, filmie, beletrystyce.

Hołd, walczącym u boku swych starszych siostr, braci, rodziców, najmłodszym uczestnikom walk oddaje, stojący przy murach warszawskiej Starówki Pomnik Małego Powstańca.

Wykorzystano następujące zbiory archiwalne Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce: Archiwum Wojny Polskie (25), tomy 23-27; Kolekcja dotycząca prof. J.K. Zawodnego (122); Kolekcja Jana Nowaka Jeziorańskiego (77)

60 Rocznica Powstania Warszawskiego

60 Rocznica Powstania Warszawskiego była jednym z ważniejszych wydarzeń 2004. Jadwiga Pietraszewska, wolontariuszka Instytutu w Warszawie obserwowała w Warszawie obchody rocznicowe.

Obchody rozpoczęły się w Warszawie 30 lipca 2004 i patronował im Prezydent Warszawy – Lech Kaczyński, który spotkał się w tym dniu z uczestnikami walk powstańczych. O godzinie 20-tej na specjalnie zbudowanym Ołtarzu Ojczyzny przy Placu Powstańców Warszawskich zapłonął Znicz Pamięci. W uroczystym koncercie przygotowanym przez wybitnych polskich artystów uczestniczyli między innymi: Prezydent RP – Aleksander Kwaśniewski, Sekretarz Stanu rządu USA Colin Powell, Kanclerz Niemiec Gerhard Schröder. Widownię wypełnili kombatancki walk powstańczych, członkowie ich rodzin, harcerze, Warszawiacy i przyjezdni.

31 lipca zostało uroczystie otwarte Muzeum Powstania Warszawskiego mieszczące się na ulicy Przyokopowej w warszawskiej dzielnicy Wola. W czasie uroczystej mszy odsłonięto mur z nazwiskami poległych powstańców i poświęcono znajdujący się w centralnej części muru – Dzwon Wolności. Byli żołnierze walk powstańczych na spotkaniu z Prezydentem RP Aleksandrem Kwaśniewskim zostali udekorowani odznaczeniami państwowymi. Tego dnia wieczorem przy Pomniku Powstania Warszawskiego odbył się Apel Poległych.

W dniu 1 sierpnia w południe, przed Grobem Nieznanego Żołnierza na Placu Piłsudskiego dokonano honorowej odprawy wart. Uroczyste złożenie wieńców odbyło się w wielu miejscach w stolicy upamiętnionych bohaterskimi walkami: przy pomnikach złożono kwiaty i zapalono znicze. Uroczystości złożenia wieńców odbyły się na cmentarzach Wolskim i Powązkowskim przy kwaterach powstańczych. W uroczystościach tych brali udział byli żołnierze i członkowie ich rodzin. Gorące powitanie zgotowano Zofii Korbońskiej. Warszawa gościła również Adama Komorowskiego, syna gen. Tadeusza Komorowskiego “Bora”, córki gen. Chruściela “Montera” oraz Irenę Anders, wdowę po generale Władysławie Andersie. O godzinie siedemnastej wycie syren i bicie dzwonów przypominało godzinę “W”.

Pierwsze trzy dni obchodów stworzyły w Warszawie swoistą i wzruszającą atmosferę. Na ulicach były rozlepione plakaty ze znakiem Polski Walczącej, w autobusach i tramwajach – powstańcze wiersze. Wszędzie widać było grupy harcerzy z całej Polski, przedstawiciele harcerstwa polonijnego, uczestników walk powstańczych. Przy murach warszawskiej Starówki, u stóp tonącego w kwiatach Pomnika Małego Powstańca, na Mokotowie i Powiślu młodzieżowe zespoły muzyczne śpiewały piosenki związane z okresem walk z hitlerowskim okupantem.

Na Placu Krasieńskich działało Powstańcze Kino Letnie pokazujące dokumentalne i fabularne filmy o tematyce powstańczej. Gościem honorowym kina był

Plakaty z okazji 60. Rocznicy Powstania Warszawskiego

Andrzej Wajda, który uświetnił pokaz swoim filmem "Kanał". Rocznice wybuchu Powstania Warszawskiego uczciła prasa codzienna i periodyczna zamieszczając wiele artykułów, wywiadów z uczestnikami walk oraz historykami zajmującymi się tym okresem. "Gazeta Wyborcza" na stronie tytułowej zamieściła przedruk Biuletynu Informacyjnego z 2 sierpnia 1944 roku z rozkazem dowódcy AK gen. T. Komorowskiego "Bora" o rozpoczęciu Powstania. W kolejnych 62 numerach Andrzej Krzysztof Kunert i Zygmunt Walkowski przedstawili dzień po dniu historię walczącej stolicy. Ukazało się wiele wydań specjalnych prasy poświęconych w całości problematyce powstańczej (Rzeczpospolita, Mówią Wieki, Kronika Warszawy). Można też było obejrzeć wiele wystaw. W Muzeum Wojska Polskiego pokazano ekspozycję "Powstanie Warszawskie na tle czynu zbrojnego Polaków w dokumentacji pocztowej". Muzeum Niepodległości we współpracy z Archiwum Dokumentacji Mechanicznej przygotowało wystawę "Czterdziesty Czwarty" ukazującą walki w rejonie Śródmieścia Północnego. Pokazano materiały fotograficzne, broń i wyposażenie powstańców, a także dzieła sztuki zainspirowane wydarzeniami tego okresu. Związek Polskich Artystów Fotografików przygotował ekspozycję "63 dni Warszawy 1944 roku". Muzeum Historyczne Warszawy posiada stałą ekspozycję związaną z okresem Powstania. Również można było obejrzeć odkryte niedawno w Marburgu (Niemcy) zdjęcia Warszawy wykonane przez niemieckich lotników w czasie lotów rekonesansowych nad stolicą w okresie poprzedzającym wybuch Powstania. Archiwum Państwowe Warszawy

zaprezentowało wystawę “Warszawiacy w Powstaniu 1944”. W Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza obejrzeć można było nieznanne dotąd prace malarskie Krzysztofa Kamila Baczyńskiego. W siedzibie Związku Powstańców Warszawskich pokazano Godła poszczególnych oddziałów powstańczych w ramach wystawy “Powstanie Warszawskie – losy ludzi i miasta”. Muzeum Powstania Warszawskiego otworzyło podwoje dla zwiedzających na kilka pierwszych sierpniowych dni prezentując część stałej ekspozycji we wnętrzach oddających klimat walczącego i burzonego przez wroga miasta. Problematyki powstańczej nie zabrakło w radio i telewizji. Na uwagę zasługują programy dokumentalne: cykl “Powstańcy” autorstwa A. K. Kunerta oraz “Tablice Pamięci – Dowódcy Armii Krajowej” (autorzy A. K i Zofia Kunert). Codziennie o godzinie 22 wieczorem można było posłuchać Radia Powstańczego “Błyskawica”.

Na rynku księgarskim ukazały się nowe pozycje oraz liczne wznowienia literatury dotyczącej Powstania Warszawskiego. Ukazała się książka Normana Davies’a “Rising 44” w polskim przekładzie. A.K. Kunert opublikował “Kronikę Powstania Warszawskiego”, wydano albumy fotograficzne: “Warszawa 44” i “Powstanie Warszawskie w fotografii Sylwestra Kriss Brauna”. Kolejne wydanie pracy T. Komorowskiego “Bora” – “Powstanie Warszawskie” przypisami i indeksami opatrzyli Władysław Bartoszewski i A. K. Kunert. Na uwagę zasługuje seria “Warszawskie Termopile” o jednolitej szacie graficznej z powstańczym hełmem na stronie tytułowej. Poszczególne pozycje serii dotyczą walk w różnych dzielnicach Warszawy, służb sanitarnych, poczty polowej, losów ludności cywilnej. Ukazały się okolicznościowe wydania poezji Krzysztofa Kamila

Powstanie Warszawskie

Baczyńskiego. Z kolei Muzeum Powstania Warszawskiego poleca kilka pozycji istotnych dla znajomości tego okresu: "Warsaw Concerto – Powstanie Warszawskie w poezji". Wybór i opracowanie A. K. Kunert, W. Bartoszewski oraz "Gdy zaczniemy walczyć miłością – Portrety Kapelanów Powstania Warszawskiego" – red. G. Górny i A. Kopiński.

Warto zaznaczyć, że znajdujące się w Instytucie materiały dotyczące Powstania Warszawskiego wzbogaciły się o kilka kart pocztowych Powstańczej Poczty Polowej, pozycję Normana Davies'a "Rising 44", okolicznościowe biuletyny i ofiarowaną przez autora A. K. Kunerta "Kronikę Powstania Warszawskiego".

Obchody 60-lecia Powstania Warszawskiego zakończono w Warszawie 4 października wygaszeniem Znicza Pamięci na Placu Powstańców Warszawskich. Ogień ze znicza został przeniesiony przez harcerzy do Muzeum Powstania Warszawskiego i będzie tam płonął w lampce oliwnej.

Sprawozdania

Prace modernizacyjne archiwum

– Dr Barbara Berska

Współpraca Instytutu Józefa Piłsudskiego, Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych w Warszawie oraz Fundacji Kościuszkowskiej w Nowym Jorku pozwoliły na rozpoczęcie prac modernizacyjnych w archiwum Instytutu w 2002 r. Polegały one w pierwszej kolejności na dokonaniu podziału przechowywanych w Instytucie dokumentów na zespoły aktowe. W ten sposób wydzielone zespoły zewidencjonowano w bazie danych "SEZAM", stosowanej w polskich archiwach państwowych. W bazie tej odnotowywane są między innymi dane o pochodzeniu, zawartości, metrażu, ilości jednostek poszczególnych zespołów. Pierwszy etap projektu – mający na celu objęcie ewidencją wszystkie zespoły archiwalne – został zakończony. Wszelkie zmiany i dopływy akt są nanoszone w bazie danych na bieżąco.

Następny etap prac modernizacyjnych polega na porządkowaniu jednostek w obrębie poszczególnych zespołów archiwalnych oraz sporządzaniu ich ewidencji. W związku z tym każdy zespół jest przeglądany, porządkowany, przepakowywany do zabezpieczających teczek, folderów oraz pudeł, a poszczególnym jednostkom nadawane są sygnatury. Następnie wprowadzane są dane odnośnie zawartości poszczególnych jednostek do kolejnej ze stosowanych w Instytucie baz danych – bazy "IZA". Prace nad ewidencją poszczególnych jednostek aktowych prowadzone są od końca 2002 r. i wymagają kontynuacji.

Baza danych "SEZAM" – zainstalowana i uzupełniona przez Pawła Pietrzyka,

archiwistę z Archiwum Państwowego w Łodzi – obejmuje 123 zespoły aktowe, a zmieniające się dane są aktualizowane na bieżąco, przez kolejnych uczestników programu. Prace ewidencyjne w bazie danych “IZA” rozpoczął Paweł Pietrzyk, a kontynuowała przez ponad rok Dorota Kotowicz z Archiwum Państwowego w Krakowie, Oddział w Bochni. Dzięki tym pracom udało się objąć ewidencją 110 zespołów archiwalnych, tj. 5011 jednostek archiwalnych.

Od połowy października 2004 r. kontynuowane są prace nad ewidencją tych zespołów, które jeszcze nie są opracowane. Do końca roku 2004 udało się uporządkować i sporządzić ewidencję do następujących zespołów: *Powstania Śląskie* (częściowo), *Komitet Narodowy Amerykanów Polskiego Pochodzenia*, *Skarb Narodowy*, *Archiwum Ambasadora Michała Sokolnickiego*, *Archiwum Ryszarda Wragi (Antoniego Niezbrzyckiego)*, *Wojny Polskie* (częściowo) – łącznie 718 jednostek. Wraz z ilością jednostek uporządkowanych i zewidencjonowanych przez wspomnianych powyżej Pawła Pietrzyka i Dorotę Kotowicz stanowi to 5729 jednostek inwentarzowych. Prace potrwać do połowy kwietnia 2005r. i w ich trakcie porządkowane będą kolejne zespoły aktowe, jak również wstępnemu rozsegregowaniu i zewidencjonowaniu poddane zostaną przechowywane w Instytucie mapy.

Inwentarze zespołów opracowanych – wprowadzone do bazy danych “IZA” – są dostępne w wersji elektronicznej oraz w formie wydruku.

Kolejny – realizowany już punkt programu modernizacji – to umieszczanie danych pochodzących z bazy “IZA” na stronie internetowej Instytutu. Służy temu specjalny program – opracowany przez dr Marka Zielińskiego, członka Rady Instytutu – który pozwala na przedstawianie opracowanych inwentarzy archiwalnych w postaci statycznych stron www, generowanych z danych umieszczonych w bazach “SEZAM” i “IZA”.

Obie prowadzone bazy: “IZA” i “SEZAM” zostaną umieszczone na stronie internetowej Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych.

W dalszym ciągu prowadzone będą prace zabezpieczające zespół *Powstania Śląskie*, którego pierwsza część już została poddana zabiegom konserwatorskim oraz zmikrofilmowana w Polsce. Akta te zostały odesłane do Instytutu początkiem 2004 r. Kolejna partia została już poddana podobnym zabiegom i oczekuje na przesłanie do Instytutu, do Nowego Jorku. W następnej kolejności do Polski trafi ostatnia już część wspomnianego zespołu.

Obok wymienionych powyżej prac modernizacyjnych, archiwum kontynuuje stałą działalność, która polega na udostępnianiu materiałów archiwalnych, przygotowywaniu kwerend, przemieszczaniu materiałów archiwalnych, w celu zwiększenia powierzchni magazynowej, dla przechowywania większej ilości materiałów archiwalnych. Udostępnianie dokumentów odbywa się na podstawie wypełnianych przez zamawiających materiały rewersów. Osobno ewidencjonowane są też osoby korzystające ze zbiorów Instytutu.

Sprawy związane z poszukiwaniami naukowymi, realizowanymi w postaci kwerend archiwalnych zleczanych Instytutowi korespondencyjnie, prowadzi Jadwiga Pietraszewska.

Kwerendy naukowe

– Jadwiga Pietraszewska

W 2004 Instytut wykonał około 30 kwerend zleconych nam korespondencyjnie. Przy ich realizacji wykorzystano materiały z archiwum, biblioteki i zbiory prasy. Zdecydowaną większość osób zainteresowanych materiałami Instytutu stanowili studenci i naukowcy z Polski i Stanów Zjednoczonych. Współpracę z Instytutem nawiązał dr George Arbid z Wydziału Architektury Uniwersytetu w Bejrucie. Zamówione przez niego materiały dotyczyły polskiego architekta, działającego również na Bliskim Wschodzie, Karola Schayera. Kilkakrotnie wykorzystywany był bardzo bogaty zespół *Uchodźcy Polscy w Niemczech* #24. Interesowały się jego zawartością osoby z Polski i USA poszukujące wiadomości o dziejach swoich rodzin i pragnące zdobyć gruntowniejszą wiedzę o tym okresie najnowszej historii. Bardzo cenny kontakt nawiązała z Instytutem Zofia Wieleba, doktorantka na Uniwersytecie w Kassel. Tematem jej pracy są warunki życia “displaced persons” w obozach przejściowych na terenie północnej Hesji (amerykańska strefa okupacyjna Niemiec). Pani Wieleba przesłała nam ciekawe zdjęcia i informacje na temat współczesnych losów tych ośrodków. Autorce pracy o Aleksandrze Piłsudskiej przesłane zostały materiały z archiwów: *Józefa Piłsudskiego* # 1, *Władysława Pobóg-Malinowskiego* # 85, *Wacława Jędrzejewicza* #53, *Władysława Bortnowskiego* #37, i *Kazimierza Sosnkowskiego* #93. Udostępniany był także zespół *Wojny Polskie* #25 – materiały dotyczące Powstania Warszawskiego. W związku ze zbliżającą się 80 rocznicą Przewrotu Majowego wykonywana jest kwerenda materiałów z archiwum *Jana Weinsteina* #103 dotycząca tego zagadnienia. Z archiwum *Lesława Bodeńskiego* #36 udostępniono materiały traktujące o okoliczności powstania Radia Wolna Europa. Nadal istnieje duże zainteresowanie materiałami dotyczącymi osoby i działalności Zdzisława Czermańskiego. Autorkom powstających prac biograficznych o dyplomacie Wacławie Grzybowski i kardynale Augustynie Hlondzie przekazaliśmy znajdujące się w zbiorach Instytutu materiały.

Na miejscu ze zbiorów Instytutu od listopada 2003 do końca 2004 roku korzystały następujące osoby:

Słowikowski George (Wielka Brytania) – sprawy wywiadu polskiego

Retelski Marian (Polska) – historia Polski do 1795 r.

Sonnenberg Krystyna (USA) – Solidarność

Dr hab. Janusz Cisek (Polska) – Legiony Polskie

Reut Przemysław (USA) – materiały dotyczące Krystyny Skarbek

Lambertz Jan (USA) – Uchodźcy Polscy w Niemczech

Kaczorowska Teresa (Polska) – biografia Mieczysława Heimana

Wilson Timothy Keith (Wielka Brytania) – Powstania Śląskie

Dr Whiteman Dorit (USA) – fotografie o deportacjach na Syberię

Osuchowski Juljusz (USA) – archiwum S. Lenartowicza
Prof. Snyder Timothy (USA) – stosunki polsko – radzieckie
Mesjasz-Oltarzewski Krystyna (Polska) – materiały dotyczące Studnickiego
Auerbach Anna (USA) – materiały dotyczące Fundacji A. Jurzykowskiego
Grochowalski Wojciech (Polska) – kawaleria polska XX wieku
Brett William (USA) – biografia Ignacego Matuszewskiego
Frusztajer Bronisław (USA) – warunki pobytu Polaków na Syberii
Sadowski Jeremi (Polska) – prace polskich federalistów podczas II wojny światowej
Pietrusiewicz Aleksandra (USA) – “Listy do Polaków” – artykuły M. Kierkło
Wsolek Monika i Joanna (Polska) – biografia Lesława Bodeńskiego
Szytniewski Szymon (Polska) – biografia Teofila Starzyńskiego
Szylar Julita (USA) – biografia gen. M. Tokarzewskiego-Karaszewicza
Plichta Marcin (Polska) – materiały dotyczące Cezarii i Janusza Jędrzejewicza
Korzeniewski Bogusław (Polska) – Legiony Piłsudskiego na Podlasiu
Tuszyńska Agata (Polska) – archiwum mec. Ludwika Seidenmana
Szcupaczyński Michał (Polska) – wojna polsko-bolszewicka 1920-21
Wodecki Tomasz (Polska) – materiały dotyczące Wacława i Janusza Jędrzejewiczów
Dr Arbid George (Liban) – materiały dotyczące Karola Schayera
Zychowicz Piotr (Polska) – materiały dotyczące W. Studnickiego 1939-1945
Czernicka-Suchanow Klementyna (Polska) – Argentyna 1940-1960

Filatelistyka, kartofilia, numizmatyka, medalierstwo i falerystyka

– opracował Andrzej Ziobroń

Rok 2004 podobnie jak ubiegłe lata, zapisał się korzystnie w powiększaniu zbiorów Instytutu. Zakończono także niektóre opracowania i inwentaryzacje zbiorów.

Do cenniejszych nabytków w okresie sprawozdawczym, należy zaliczyć materiały przekazane przez Bogdana Charlama z New Britain. Podobnie jak w roku ubiegłym przekazał on kilka pudeł z materiałami filatelistycznymi. Wśród nich znalazły się: katalogi znaczków, monet i banknotów, karty albumowe na znaczki polskie 1918-1997, albumy, klasery z znaczkami, znaczki na wycinkach, hawidy, album i koperty FDC z prezydentami USA, monety III RP (różne), karty na monety, medale – 7 sztuk, medalion z papieżem. Wśród tych materiałów był również dokument sądowy miasta Krakowa z roku 1845.

Drugie pod względem wielkości materiały otrzymano po Edwardzie Wolskim z Florydy. Pochodzą one z jego archiwum, a przekazała je, siostra, Maria Wagner z Kalifornii, za pośrednictwem Jana Niebrzydowskiego. Znalazły się w nich widokówki, karty pocztowe, koperty i znaczki pocztowe kasowane i czyste.

Zbiory literatury, znaczków pocztowych, kart pocztowych i widokówek, powiększyły się dzięki następującym ofiarodawcom: Stanisław Gross, Alina Szcześniak, Helena Kwiatkowska, Piotr Kumelowski, Jerzy Leśniak, Andrzej i Piotr Babinetz (Krosno), Romuald Sieradzki (Gdynia), Krystyna Skowroński, Barbara Emisarska, Jan Niebrzydowski, Irena Nowacka, Romuald Dymski, Danuta Cisek (Warszawa), Ewa Babiarsz, Adam Leśniak (Sidzina), Alfred Szebel i Jacek Gałązka. Na uwagę zasługują dwie karty świąteczne wykonane ręcznie w obozie oficerskim Oflag II E/K w latach 1942-43 a przekazane do Instytutu przez Janinę Babiarsz z Krakowa.

Zbiory numizmatyczne i medalierskie powiększyły się o monety przekazane przez Krzysztofa Langowskiego, Bogdana Charlama, Andrzeja Misiewicza i Andrzeja Ziobronia. Piękny medalion Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przekazała wicemarszałek Jolanta Danielak. Do zbiorów falerystycznych doszła odznaka pamiątkowa "Wilno", Wielkanoc 1919, przekazana przez Boris Korczak-Sielicki, odznaka Rajdu Motocyklowego do Monte Cassino przesłana przez Jerzego Kirszaka z Wrocławia i odznaka 300-lecie odsieczy wiedeńskiej, przekazana przez Ronalda Domańskiego.

Szczegółowe opisy wszystkich przekazanych materiałów znajdują się w Historii Zbiorów.

W zakresie nowych opracowań i uzupełnień znacznie rozbudowano zbiór "Miasta, wioski i krajobrazy Polski", liczący już ponad 700 pocztówek. W tym pocztówek samej Warszawy z różnych okresów zgromadzono już ok. 200 sztuk. Opracowano i opisano zbiór numizmatyczny i banknotów. Co prawda nie są to liczące się zbiory, ale mają swoje wykazy i szczegółowe opisy.

Zakończono opracowanie dużego zbioru "poloników" wydanych przez Towarzystwo Filatelistyczne "Polonus" w Chicago, a przekazanych do Instytutu przez Alfreda Szebla. Zbiór aktualnie liczy 184 karty albumowe i był wystawiany w Instytucie z okazji 65-lecia "Polonusa". Również z tej okazji wydano okolicznościowy bloczek, upamiętniający to wydarzenie.

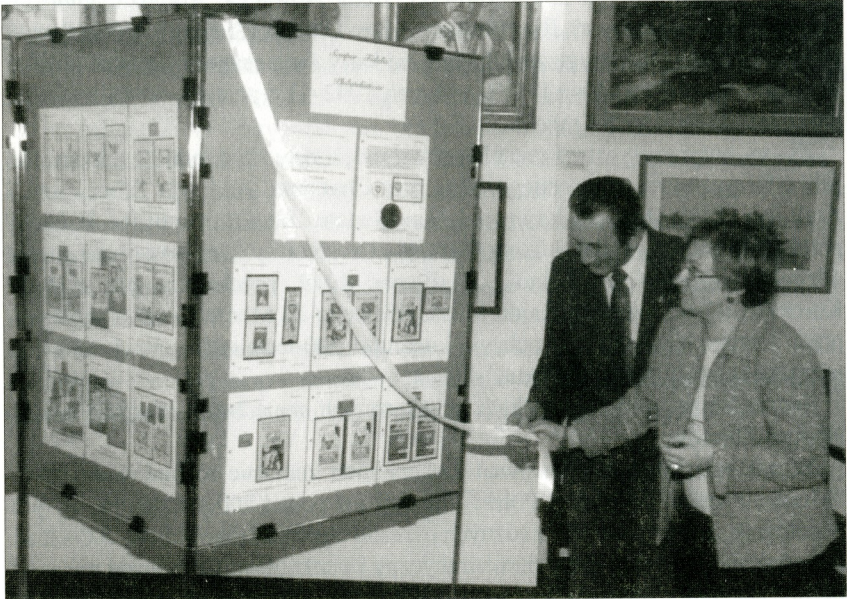
Opracowano zbiór kopert w albumie "Presidents of the United States of America", zawierający koperty FDC i 4 bloczki z prezydentami, wydane z okazji Międzynarodowej Wystawy Filatelistycznej Ameripex '86. Album zawiera 42 karty. Materiały do tego zbioru przekazał Bogdan Charlam.

Na bieżąco uzupełnia się zbiór znaczków polskich stemplowanych, począwszy od 1918 roku do chwili obecnej. Trwają przygotowania do opracowania znaczków polskich nie kasowanych, znajdujących się w Instytucie.

Wystawy – od 6 listopada do 3 grudnia 2004 była prezentowana duża jubileuszowa wystawa filatelistyczna ze zbiorów Instytutu pt. “65 lat Polonusa” Polskiego Towarzystwa Filatelistycznego w Chicago. Z okazji jubileuszu i wystawy, wydano specjalny bloczek okolicznościowy z nazwiskami zasłużonych działaczy Polonusa na przestrzeni 65 lat.

Od 11 grudnia do 15 stycznia można było obejrzeć w Instytucie dwie ekspozycje: “Haft artystyczny” Krystyny Dec oraz “Czy wierzysz w Św. Mikołaja”, ze zbiorów Zbigniewa Krawczyka.

Jan Niebrzydowski i Iwona Korga otwierają wystawę pt. 65 lat POLONUSA Polskiego Towarzystwa Filatelistycznego w Chicago, 6 listopada, 2004 podczas kiermaszu w Instytucie

Polonijny Klub Kolekcjonerów – korzysta z gościnności Instytutu i odbywa swoje spotkania co dwa miesiące w pierwszą niedzielę miesiąca. Odbyły się następujące prelekcje: “Historyczno-kolejowo-żelugowa podróż po Polsce” Piotra Kumelowskiego, “Polskie monety kolekcjonerskie” Andrzeja Misiewicza, “Pachnąca kolekcja” – rzecz o etykietach serowych, wygłoszona przez Małgorzatę Tambor, “Polak, Papież Jan Paweł II w filatelistyce światowej” Dr Ryszarda Wintera, “Od denara do złotówki” Marka Kalenieckiego, “65 lat Polonusa” Andrzeja Ziobronia.

Poszukujemy do zbiorów Instytutu wszelkich materiałów i informacji na temat działalności Polonijnych klubów filatelistycznych na terenie Metropolii Nowojorskiej i całej Ameryki.

Biblioteka Instytutu

– inż. Anna Maciejewska Dyba

Jak co roku biblioteka odwiedzana była przez znaczną liczbę korzystających. Dla wielu studentów, doktorantów oraz szukających informacji o najnowszej historii Polski, biblioteka Instytutu stanowi unikalne źródło wiedzy na terenie USA.

W okresie sprawozdawczym prace w bibliotece wykonywali wolontariusze: inż. Anna Maciejewska Dyba, Renata Siuzdak oraz dr Ronald Domański.

Dzięki zakupieniu nowoczesnego programu komputerowego BookCat, który został zarekomendowany i zainstalowany przez dr Marka Zielińskiego, rejestracja nowych pozycji bibliotecznych stała się znacznie sprawniejsza.

Tradycją Instytutu stał się listopadowy kiermasz książki. Pierwszy kiermasz, przygotowany przez inż. Annę Maciejewską Dybę, odbył się w listopadzie 2003 i cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem miłośników książek. Wielu nabyło cenne pozycje, często już niedostępne na rynku. Instytut, posiadając duplikaty udostępnia je zainteresowanym, a jednocześnie w ten sposób zdobywa środki finansowe na prowadzenie działalności statutowej. W czasie kiermaszu można było także obejrzeć wystawę starodruków i rycin ze zbiorów Instytutu.

Kiermasz w 2004 został przygotowany przez dr Ronalda Domańskiego, który jako wolontariusz przeprowadza wiele bardzo potrzebnych prac porządkowo-organizacyjnych w samej bibliotece. Impreza w 2004 została poszerzona o sprzedaż prac artystycznych darowanych Instytutowi z przeznaczeniem wsparcia finansowego jego działalności..

W następnym roku planujemy ponownie zorganizowanie listopadowego kiermaszu. Jak co roku biblioteka stawia sobie nowe zadania. Obecnie koniecznym staje się uporządkowanie działu książek rzadkich, tzw. "Rare Books" oraz sporządzenie osobnego rejestru dla tego zbioru. Posiadane tam pozycje w wielu wypadkach wymagają naprawy i zabezpieczenia przed dalszym niszczeniem. Należy także przeprowadzić selekcję posiadanego zbioru książek z zakresu historii sztuki i sporządzić wstępny rejestr dla tych pozycji bibliotecznych. Szczególnie ważnym aspektem pracy biblioteki jest współpraca z młodzieżą polską, zainteresowaną historią Polski i Polonii. Bardzo owocny kontakt nawiązała z Instytutem Halina Szturm-Hirszfeld, której wnuczka, zamieszkała w Australii zwróciła się do Instytutu o materiały źródłowe potrzebne do pracy maturalnej na temat Powstania Warszawskiego.

Biblioteka posiada w swoich zbiorach także książki z działu literatury pięknej, między innymi dzieła Stefana Żeromskiego, które również powinny być udostępnione miłośnikom kultury polskiej. W okresie sprawozdawczym zbiory biblioteczne zostały poszerzone o wiele nowych darów, które wzbogaciły wybór i stały się cennym uzupełnieniem naszej biblioteki.

Publikacje ofiarowane Instytutowi w okresie sprawozdawczym

W roku 2004 Instytut otrzymał wiele cennych książek, wydawnictw i dokumentów, które wzbogaciły istniejące kolekcje. Poniżej drukujemy listę ofiarodawców.

Prof. Anna Cienciała ofiarowała bardzo rzadkie książki:

Official Daily Register of the Polish Ministry of Foreign Affairs – 12 tomów

Annual Register of Polish Diplomatic Service 1936 – 1 tom

Foreign Affairs 1933-1937 – 9 tomów

Warsaw Telephone Book 193-1936 – 1 tom

Mary Wegner z Kaliforni – karty i koperty pocztowe do kolekcji filatelistycznej.

Janina Babiarz z Krakowa – karty z oflagu niemieckiego z okresu II wojny światowej.

Andrzej i Piotr Babinetz – koperty i karty pocztowe z wizerunkiem Marszałka oraz wydawnictwo: *Szlak turystyczno – historyczny im. Pułkownika Leopolda Kuli*.

Stefan Kowalik – materiały organizacyjno – polityczne polskiej emigracji powojennej w USA

Klaus Hergt – książkę swojego autorstwa *Exiled to Siberia. A Polish Child's WWII Journey*

Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego – *Onomastica Slavogermanica XXIV*

Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych – *Chelmski Konsystorz Greckokatolicki (1525= 1596-1875 (1905). Inwentarz Analityczny Archiwum, Polskie instytucje za granicą. Przewodnik po zbiorach archiwalnych oraz inne wydawnictwa.*

Elena Siddall – dokumenty dotyczące Richarda Wraga, rzadkie książki z autografami oraz portret Józefa Piłsudskiego wykonany przez Zdzisława Czermańskiego (ołówki na papierze).

Irena Nowacka – gazety i czasopisma, broszury, widokówki oraz fotografia generała J. Hallera

Prof. Janusz Zawodny – książkę *Uczestnicy i świadkowie Powstania Warszawskiego*

Joanna Cieszkowska – 5 zdjęć Marszałka

Prof. Jan Adler – książki: *The Tunels of Cu Chi, Surviving the Holocaust. The Kovno Ghetto Diary* oraz *The Aftermath. Living with the Holocaust.*

Rev. Msgr. Roman Nir, Orchard Lake – *Rocznik Archiwum Polonii t.1, 2003*

Jerzy Prus – książki Aleksandry Ziółkowskiej-Boehm: *Na tropach Wańkowicza i Ulica żółwiego Strumienia*

Kancelaria Sejmu – *Przegląd Sejmowy* oraz *Posłowie Polscy w Berlinie 1848-1928.*

Dr Andrzej Kunert – książkę *Kronika Powstania Warszawskiego*

- Jadwiga Matyniak** – różnorodne materiały i pamiątki.
- Prof. R. Kotas** z Londynu – książkę *The Polish Cultural and Scientific Heritage at the Dawn of the Third Millenium*
- Senat Rzeczypospolitej Polskiej** – album *Druga Rzeczypospolita wobec Polonii*
- Marek Skowronski** – dwie książki, *Pamiętniki 1914-1939* i *Szczęśliwe dni spędzone w Torzeńcu*.
- Zbigniew Mieczkowski** z Fundacji Upamiętniania Pierwszej Polskiej Dywizji Pancerniej Generała Stanisława Maczka – książkę *The Soldiers of General Maczek in World War II*
- Jeff Kallet** z Ohio University Press – książkę Anny D. Jaroszyńskiej-Kirchman: *The Exile Mission. The Polish Political Diaspora and Polish Americans, 1939-1956*.
- Prof. dr Tadeusz Wyrwa** z Francji – książkę swojego autorstwa *Posłannictwo historii czasu pogardy i zakłamania*.
- Grażyna i Przemysław Witekowie** z Polski – książki swojego autorstwa *Kalendarium Kielc i Kadrówki*
- Jan Kordyl** – swoje dokumenty z lat 1908-1932
- Agnieszka Miśkiewicz** – publikacje dotyczące Społecznej Szkoły Podstawowej Nr 1 w Krakowie.
- Dr Stefan Pagowski** – książkę *Escaping Hell* i inne materiały historyczne.
- Związek Sybiraków** z Łodzi – jubileuszowe wydanie książki *Łódzcy Sybiracy 1989-2003* oraz kolejny numer rocznika *My, Sybiracy*.
- Michał Kozaczek** – archiwalne dokumenty z okresu II wojny światowej.
- Towarzystwo Przyjaciół Czechowic-Dziedzic** – broszurę okolicznościową o wystawie poświęconej Legionom Polskim J. Piłsudskiego.
- Lara Ihnatowicz** z Australii – *Warsaw Uprising Essey*.
- Bartosz Kruszyński** z Polski – książkę *To, co po Tobie mam najdroższego, a co jest nasze*.
- Instytut Śląski** z Opola – publikacje *śląsk Opolski* i *Studia śląskie*.
- Wilej Markiewicz** – tomik poezji *Okruchy Bytu*.
- Danuta Zakrzewska** – książki *Marszałek Józef Piłsudski* i *Szlakiem Józefa Piłsudskiego* oraz inne materiały.
- Leora Zeitlin** – antologię polskiej poezji *Carnivorous Boy, Carnivorous Bird*.
- Joseph E. Kleszczynski** – wiele rzadkich książek o tematyce historycznej, a także inne cenne materiały do naszych kolekcji.
- Dr Aleksandra Ziolkowska-Boehm** – książki *The Roots Are Polish* i *Nie minęło nic prócz lat...*
- Julie Akeret** – taśmy *Sharing Stories: Polish Life in Our Valley*.
- Instytut Pamięci Narodowej** – kolejne numery *Biuletynu IPN*, wydawnictwa

Deportacje obywateli polskich z Zachodniej Ukrainy i Zachodniej Białorusi, Uchodźcy Polscy ze Związku Sowieckiego 1942-1950 oraz inne wydawnictwa.

T. Żukowski z Australii – materiały historyczne.

Dr Alina Szczesniak – materiały historyczne dotyczące inż. Wacława Szuszkiewicza.

Hippocrene Books, Inc. – książkę *Enigma: How the Poles Broke the Nazi Code*.

Jacek Piotrowski z Uniwersytetu Wrocławskiego – swoją książkę *Piłsudczycy bez Lidera*.

The Polish Library POSK z Londynu – *Bibliography of Books in Polish or Relating to Poland*.

Alicja Jachna – wiele ciekawych książek o różnorodnej tematyce.

Maria Cristina Skowronski – wiele rzadkich książek z początku XX wieku.

Mieczysław Łoziński – książkę *Polonia nieznaną*.

Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych, Koło Miejskie z Nowego Sącza – trzy cenne książki z okresu II wojny światowej.

Jan Ziobroń – książkę swojego autorstwa *Sławni Radomyślanie*.

Jan Rećko – książkę swojego autorstwa *Józef Piłsudski – Przewodnik Bibliograficzny*.

Towarzystwo im. J. Piłsudskiego z Krakowa – wydawnictwo *Pamięci utrwalanie*.

Kazimierz Latuch z Warszawy – książki związane z Marszałkiem Piłsudskim.

Krzysztof Rowiński z Wielkiej Brytanii – *Rocznik Polskiego Towarzystwa Naukowego na Obczyźnie*

Joanna Dobroszycka z Nowego Jorku – około 100 książek z biblioteki zmarłego mecenasa Seidenmana.

Mieczysław Kierkło – zbiór poezji oraz zdjęcia i biografię Stefanii Bardziłowskiej.

Prof. Jan Jachymek z Polski – książkę *More than Independence – Polish Political Thought 1918-1939*.

Janusz Krzyżanowski – książkę Janusza Ciska *Polski Komitet Emigracyjny w Nowym Jorku*.

Dr Magda Kapuścińska – książkę *Przeminęło z wojnami*.

Zofia Koper – dwie książki w języku polskim i angielskim oraz materiały dotyczące Katynia..

Włodzimierz Syta z Warszawy – cenne materiały historyczne dotyczące Koła Weteranów 4 Pułku Ułanów Zaniemeńskich.

Promotion Department McFarland & Company, Inc – książkę *The Polish Deportees of World War II*.

John Solowiej z Wydawnictwa Pryzmat – książkę Stanisława Rymaszewskiego *Wykarczowani z za Buga*.

Otrzymaliśmy także wiele periodyków i czasopism od naszych stałych współpracowników i korespondentów.

Wszystkim ofiarodawcom serdecznie dziękujemy!

Pro Memoria:

Mieczysław Kierkło

(1919-2004)

Zmarł 23 marca 2004 w New Britain. Urodził się w miejscowości Brzozówka w powiecie augustowskim. W okresie okupacji wywieziony przez Sowietów na Workutę, potem dołączył do Armii Polskiej w Rosji. Po opuszczeniu Rosji Sowieckiej skierowany został do Wielkiej Brytanii do Dywizji Pancerniej generała S. Maczka, z którą brał udział w inwazji w Normandii. W 1954 roku wyemigrował do USA. Przez cały okres pobytu na ziemi amerykańskiej pracował społecznie i aktywnie uczestniczył w życiu społecznym. Pisał liczne artykuły do czasopism: "Gwiazda Polarna", "Listy do Polaków", "Weteran" oraz tworzył poezje. Był długoletnim członkiem Instytutu Piłsudskiego.

Akielaszek Stanislaus

(1916-2004)

Urodził się 16 kwietnia 1916 roku w Plainfield, NJ, ukończył uniwersytet Jana Kazimierza we Lwowie. W czasie II wojny światowej służył w amerykańskim lotnictwie. W 1951 otrzymał tytuł doktora na Fordham University w Nowym Jorku, gdzie następnie wykładał do 1960 roku. W latach 1960-86 pracował na St. John's University. Był wieloletnim członkiem Instytutu.

Halina Schally Ternynck

Zmarła w marcu 2004 roku w Kanadzie. Długoletni członek Instytutu Piłsudskiego, szczodry donator. Przekazała do archiwum Instytutu materiały archiwalne dotyczące sylwetki swego ojca gen. Kazimierza Schally.

Płk. Lotnictwa Janusz Żurkowski

12. IX 1914 - 9. II 2004

As i legenda polskiego, angielskiego i kanadyjskiego lotnictwa. Jeden z najsłynniejszych pilotów myśliwskich i doświadczalnych świata, pilot-oblatywacz ponad stu nowych konstrukcji samolotów, w tym rewolucyjnego Avro Arrow. Odznaczony wieloma odznaczeniami wojennymi i cywilnymi polskimi, brytyjskimi i kanadyjskimi. Wieloletni członek Instytutu Piłsudskiego w Nowym Jorku.

ENGLISH SUMMARY

Dear Friend of the Institute,

2004 was a banner year for the historical archives of the Institute. A large collection of documents on the three Silesian Uprisings (1919-1921) is being restored and microfilmed by the Polish National Archives in Warsaw and in Silesia. The entire collection (839 archival units) is being transported in batches to Poland by the Ministry of Foreign Affairs, via the Polish Consulate General in New York, to be repaired and microfilmed in Silesia. The first batch is now back at the Institute; the second batch, repaired, is awaiting dispatch to New York and the third batch will leave for Poland in the spring. All costs are covered by the Polish government and by Silesia. Microfilmed copies of the collection will be given to Silesia to serve as the basis for a database on the Silesian Uprisings. This is what the Institute is all about: collecting, preserving and disseminating information on Poland's history.

The work of conservation and modernization of the entire archives, begun in 2002 by Pawel Pietrzyk of Lodz National Archives and continued by Dorota Kotowicz of the Krakow – Bochnia National Archives, is now being carried on by Dr. Barbara Berska of Krakow National Archives, our visiting archivist in 2005. All three archivists were sponsored by the National Archives of Poland and came on grants from the Kosciuszko Foundation and the Pilsudski Institute. Thanks to their efforts and a grant from Poland's Science Foundation, we now have a state-of-the-art archive, with all the documents in new acid-free folders and boxes, on new shelves and, since September 2002, on our new bilingual website: www.pilsudski.org

Also in 2004 the Institute co-sponsored, with Nowy Dziennik, the Polish Embassy in Washington and the Consulate General in New York, a celebration of the 35th anniversary of Hippocrene Books, the only American publisher with a program of Polish-interest books. Two new books: ENIGMA: HOW THE POLES BROKE THE NAZI CODE by Wladyslaw Kozaczuk and Jerzy Straszak, and a new edition of FIGHTING WARSAW: The Story of the Polish Underground State, 1939-1945 by Stefan Korbonski and Zofia Korbonska, were published to commemorate Poland's contributions to allied victory. To raise funds, the Institute had one very successful book sale (books donated by friends of the Institute as well as duplicates from our library) and an auction of Polish and international paintings at the Consulate. Seventy-four paintings by forty-eight artists, were auctioned off by Mr. Richard Roland, who offered his services pro bono. A handsome catalog, designed by Mrs. Maciejewska-Dyba and her daughter, Monica, describes all the paintings offered.

To everyone interested in supporting the work of the Institute by joining it, I

recommend a visit to the web site www.pilsudski.org INSTITUTE/APPLICATION and thank you in advance for doing so.

Sincerely yours,
Jacek Galazka
President

As always, we depend on our volunteers to turn our plans into reality.

In the course of the year, the Institute held or co-sponsored the following meetings:

On March 13, a lecture by Wojciech Grochowalski on Polish cavalry under the command of Jozef Pilsudski.

On June 10, at the Consulate General, a meeting celebrating the 35th anniversary of Hippocrene Books. The founders of the Company, Dr. George and Mrs. Ludmilla Blagowidow received the AMICUS POLONIAE award from the Polish Government for cultural achievements in America.

On August 1, at the Polish National Home and at the Consulate General, a commemoration of the 60th anniversary of the Warsaw Uprising.

On September 7, a meeting on ENIGMA at the Spy Museum in Washington, D.C.

On September 8, a meeting at the Polish Embassy celebrating the 35th anniversary of Hippocrene Books, and the publication of ENIGMA: How the Poles Broke the Nazi Code by Wladyslaw Kozaczuk and Jerzy Straszak. Professor Zbigniew Brzezinski joined in the celebration.

On November 6, an exhibit by the Polish Philatelic Society of Chicago to celebrate its 65th anniversary, combined with a sale of books for the benefit of the Institute.

On November 24, a highly successful auction at the Consulate General of Polish and international paintings for the benefit of the Institute; 48 Polish painters were represented.

The Entertainment Committee of the Institute, Ewa Babiarz, Marek Zielinski and Magda Kapuscinska, have organized a series of film showings for 2004/ 2005, to be known as Cinema Ziuk. The first performance took place on October 16; the film WYMARSZ illustrated the march of the PIERWSZA KADROWA unit, which took place on August 6, 1914, and marked the entry of the Polish Legion under the command of Jozef Pilsudski in the World War I struggle for independent Poland.

More performances are scheduled during the first half of 2005. The target audience is the younger generation.

Donations January 1 – December 31, 2004

\$100-\$500 – Prof. Anna Cienciała, prof. John Micgiel,
dr Eduvigia T. Ancaya, dr Stanisław Milewski, Andrzej Beck,
Ewa Babiartz, dr Marek Zieliński, dr Magda Kapuścińska

\$1772.40 – Polonia Aid Foundation Trust (Londyn)

\$2000 – Jan M. & Eugenia Krol Charitable Foundation

\$2000 – Henryk Sokolowski

\$3000 – Polish&Slavic Federal Credit Union

\$3000 – Romer Family Foundation

\$4000 – Smith Richardson Foundation

Statement of revenues and expenditures

(January 1, 2004 - December 31, 2004)

REVENUES

Donations	\$37,482.00
Membership	\$ 8,247.00
Other Income	\$14,392.00
Total	\$60,121.00

EXPENDITURES

Occupancy Expenses	\$22,346.00
Insurance	\$17,678.00
Salary & Taxes	\$29,358.00
Promotion Expenses	\$7,171.00
Grants	\$14,000.00
Office Expenses	\$8,955.00
Audit Expenses	\$4,040.00
Administrative Expenses	\$411.00
Total	\$103,959.00

Deficit \$43,838.00

LISTA CZŁONKÓW INSTYTUTU

PATRONI INSTYTUTU

Prof. Zbigniew Brzeziński	Mr. Edward Moskal
Mr. E. J. Derwiński	Mr. Henryk J. Nowak
Mr. J.D. Dingell	Mr. R. C. Pucinski
Mr. Edward E. Dykla	Mr. D. D. Rostenkowski
Mrs. Barbara Piasecka Johnson	Mrs. Helen V. Wójcik
Sen.. Barbara A. Mikulska	

HONOROWI CZŁONKOWIE INSTYTUTU

Mrs. Jadwiga Piłsudska-Jaraczewska	Mec. Jan Olszewski
Mrs. Halina Janiszewska	Prof. Zbigniew Wójcik
Mr. Władysław Jędrzych	

CZŁONKOWIE DOŻYWOTNI

Mr. Chester Baldowski, CT	Mr. Alojzy Kondracki, FL
Mr. Andrzej Beck, CT	Mrs. Elizabeth Kondracki, FL
Mr. Jan T. Bisiński, CA	Mr. Henryk Kudliński, AR
Dr Christopher Boreyko, CT	Mrs. Janina Kulikowska, NJ
The Honorable Hank Brown, DC	Mrs. Wanda Kulpińska-Dezwol, PA
Mr. Joseph Burzański	Mrs. Irena S. Kupferwasser, MI
Mr. Andrzej Cisek, Poland	Mr. Bolesław Łaszewski, NY
Mrs. Danuta Cisek, Poland	Mrs. Caroline E. F. Matecki, NY
Mr. John Conrad, FL	Dr Stanisław Milewski, CT
Mr. Mieczysław M. Dutkowski, CA	Mrs. Halina Pawłowicz, FL
Mr. Romuald Dymski, NY	Mr. Tadeusz A. Pawłowicz, FL
Mr. Andrew Forest, FL	Prof. Michał A. Peszke, RI
Mr. Aleksander Frejszmidt, Canada	Mr. Michał Polewko, CA
Mr. Jacek Gałązka, CT	Mrs. Irene Prime, NY
Mr. Adam M. Golas, CT	Mrs. Maria Rasiej, NJ
Mr. Stanisław W. Grebski, NY	Dr Izabela Roman, NJ
Mr. Franciszek Herzog, CT	Mr. Andrzej T. Romer, Belgium
Mr. Tomasz Jędrzejewicz, CA	Mrs. Janina Skarbowicz, CA
Mr. Roman M. Kabara	Mr. John F. Skibiski, MA

Mr. Leon Sliwiński, Spain
Mr. Henryk Sokolowski, Canada
Mr. Zygmunt Staszewski, NY
Mr. Edmund Sułkowski, Poland

Mr. Andrzej Szczotka, MI
Mr. & Mrs. Richard Tolścik
Dr Leszek J. Wolfram, CA

CZŁONKOWIE WSPIERAJĄCY

Dr Eduvigia Ancaya, FL
Mrs. Ewa Babiarz, NY
Mr. Stanisław Babiarz, NY
Mrs. Dorothy Bajak, NY
Prof. Anthony J. Bajdek, MA
Mrs. Ada Bajor, MA
Mr. Eugene Bąk, OH
Mrs. Zarema Bau, NY
Mrs. Barbara Beck-Bliven, CA
Mr. Romuald Bulas, NJ
Dr Lawrence M. Du Buske, M.D., MA
Mrs. Helena Z. Chądzyński, Poland
Mr. Stanisław Chądzyński, Poland
Ms. Stanisława Chowaniec, NY
Mr. & Mrs. Antoni Chróścielewski, NY
Prof. Anna Cienciała, KS
Dr Zbigniew Darzynkiewicz, NY
Dr Elżbieta Darzynkiewicz, NY
Mr. John D. Dingell III, MI
Mr. Karol Dokurno, NY
Mr. L. B. Domanski, ID
Mr. Zbigniew Dybczak, AL
Dr Zdzisław Fiutowski, MI
Mrs. Danuta Futyna, PA
Ms. Christine M. Golaszewski, FL
Mr. Jan Góral, Poland
Dr & Mrs. Ronald J. Hagadus, NY
Mr. Bronisław Idasiak, NJ
Mr. Tomasz Jaworski, MD
Mr. Jack S. Jordanowski, NJ
Dr Magda Kapuścińska, NY
Mr. Walter Kenworthy, NY

Mr. Joseph E. Kleszczynski, CT
Dr Julian E. Kulski, VA
Mr. Piotr Kumelowski, NY
Dr Jan Kurdwanowski, NY
Prof. Juliusz Łukasiewicz, Ont. Canada
Rev. Msgr. Joseph Marjanczyk, NJ
Mr. & Mrs. Krzysztof Matyjaszewski, PA
Prof. John Micgiel, NY
Mr. Ryszard Mossin, PA
Ms. Christine Nagorski, NY
Dr & Mrs. Karol Pilarczyk, NY
Ms. Krystyna Piórkowska
Mr. Mirek Rosol, NJ
Mr. & Mrs. Ryszard Rudeczyński, FL
Mr. & Mrs. Stanisław Ryś, NY
Ms. Barbara W. Rządca, MI
Dr & Mrs. Simon Schochet, NY
Mr. Frank J. Serfas, Canada
Mr. Felix Smigiel, IN
Mr. Zdzisław Starostecki
Mr. & Mrs. Witold Sulimirski, NY
Dr Alina S. Szczesniak, NY
Mr. Jerzy Świątkowski, NY
Mr. Jan Tomczycki, CT
Mr. & Mrs. Edward Walsh, CT
Mr. John Wiernicki, MD
Mr. & Mrs. Jan J. Więckowski, PA
Prof. Józef Wiczerzak, NJ
Dr & Mrs. Stefan P. Wilk, CA
Mrs. Wanda Wolińska, NY
Dr Aldona Wos, NC
Prof. Janusz K. Zawodny, WA

CZŁONKOWIE ZWYCZAJNI

- Mr. Zbigniew Adamski, MI
Prof. Jan Adler, NY
Mr. Jerzy Arndt, NJ
Dr Irena Balawajder, NY
Mrs. Zofia Bałczewska, NY
Mrs. Bogusława Barnesson, WA
Mr. Zdzisław Baran, NJ
Mr. Richard Baranski, OFM. OH
Mr. Janusz Bartkiewicz, MA
Dr & Mrs. George Bellak, NY
Prof. Mieczysław Biskupski, CT
Mr. Jan Błaszczyzna, NY
Mr. Stanley P. Bosse, PA
Prof. & Mrs. Andrzej Brzeski, CA
Mrs. Beata Buhl-Tatka, NY
Mr. Walter Cebulski, IL
Dr John Cetnarowski-Cetner, NY
Mr. Bogdan Charlam, CT
Mrs. Jadwiga Chruściel, NY
Ms. Elizabeth Ciezkowski, IL
Mrs. Danuta Cimoch, DDS, NY
Mr. Eugene Ciszewski, NY
Ms. Bogumila Cornell, NY
Mr. Mieczysław Czapla, MI
Mr. & Mrs. Jan Czaplński, NY
Prince Alexander Czartoryski, Brasil
Mrs. Jolanta Dalewska, NY
Mr. Mirek Denisiewicz, NY
Dr Iwona Drąg Korga, NY
Dr Ronald Domański, Ausrtia
Mr. Richard J. Dreszer, VA
Prof. Walter Drzewieniecki, NY
Mr. Mieczysław Duszny, CT
Mrs. Irena Drycz-Freeman, NY
Mr. George Dybicki, NJ
Mr. Edward K. Dzieleński, MA
Mr. David J. Dziuba, IL
Mr. Janusz A. Dżugaj, CA
Mr. John Edwards, NY
Dr Andrew S. Ehrenkreutz, Australia
Mrs. Wanda Eysymontt, NY
Ms. Patricia A. Faulkner, CT
Dr Francis Filipowicz, VA
Prof. Aleksander Gella, NY
Dr Czesław Gieniewski, NJ
Mrs. Ewa Gierat, CT
Mr. Stefan Ginilewicz, CA
Mrs. Zofia Głodowska, NY
Mr. Wojciech J. Głodowski, NY
Dr Stanisław Gross, NY
Rev. Kazimierz J. Grotnik, PA
Mr. Edward S. Gryczyński, VA
Mr. Frank Hajduga, NJ
Dr Dorota Halicka, NY
Mr. & Mrs. Z.&L. Hasztrakiewicz, FL
Dr Jerzy Hauptmann, MO
Mr. Andrzej Hempel, PA
Mr. Józef A. Holdyk, OH
Mr. Jerzy Z. Hubert, FL
Mr. Richard Hunter, Jr., NJ
Mr. Jan Jachniewicz, NY
Brig. Gen. Walter Jajko, USAF, VA
Mr. Zbigniew Janczur, CA
Dr Anna Jaroszyńska-Kirchmann, CT
Mrs. Alina Jeannopoulos, NY
Mr. Stanisław Jędrysek, NY
Mrs. Eva Jędruch, NJ
Mrs. Grażyna Jonkajtis-Luba, IL
Mr. Gerald Jozwiak, MI
Mr. John Kaczmarek, NJ
Mr. Eugene Kaleniak, NY
Mr. Ryszard Kaleta, NY

Mrs. Grażyna Kamińska-McNamara, NJ
 Mr. Kazimierz Kardasiński, NY
 Mr. Eugene Karol, Jr., RI
 Mrs. Janina Katelbach, NY
 Dr Witold Kawecki, CT
 Ms. Jadwiga Kessler, NY
 Mr. Henryk Kitaszewski, Australia
 Mr. Stephen Klimczuk, VA
 Mr. Zbigniew K. Kobus, IL
 Mrs. Zofia Koper, VA
 Dr Francis Kopernik, PA
 Mrs. Irene M. Korsak, MD
 Prof. Wallace J. Kosiński, OH
 Mr. Stefan Kowalik, IL
 Mr. J.W. Kozina, Alb.
 Mr. Kazimierz Kramczyński, IL
 Mr. Henry Krawczyk, NY
 Mrs. Joanna Krance, NY
 Mr. Leszek Kropiwnicki, Poland
 Prof. Jerzy H. Krzywicki-Herbert, CT
 Mrs. Jadwiga Krzyżanowska, MA
 Mr. Janusz Krzyżanowski, NJ
 Dr Jerzy W. Księżniak, NJ
 Prof. John J. Kulczycki, IL
 Mr. & Mrs. Walter Kuskowski, NY
 Bronisława & Jan Kwaśniccy, NY
 Mr. Edward Kwiatkowski, MI
 Dr Teofil Lachowicz, NY
 Mr. Krzysztof Langowski, NY
 Dr Eugeniusz Lazowski, IL
 Mr. Władysław Leszczyński, NY
 Mr. Roman Leszczyński, NY
 Mr. Jan Litmanowicz, Brasil
 Mrs. Alexandra G. Lloyd, NJ
 Ms. Marta Łoch, NY
 Dr Katarzyna Luba, IL
 Mr. Aleksander MacDonald, NY
 Mrs. Anna Maciejewska Dyba, NY
 Mr. Walter Madura, CT
 Mr. Chester Majewski, NJ
 Mrs. Janina S. Matthews, OH
 Mr. Zbigniew Matczynski, MA
 Dr Elżbieta Matynia-Adams, NY
 Bożena & Lukasz Mellerowicz, NY
 Mrs. Irena Michałowska, NY
 Mr. Frank Milewski, NY
 Mr. Stanley A. Miskura, WV
 Mr. George L. Morgan, WY
 Mr. Broniek Mysak, NY
 Col.C.A. Namiesniowski, Ont. Canada
 Mr. George Narbut, CA
 Rev. Peter Paul Narkun, NY
 Mr. Jan Natkaniec, NY
 Mrs. Stanisława Natkaniec, NY
 Mr. Jan Niebrzydowski, CT
 Dr Chester M. Nowak, MA
 Mrs. Aleksandra Nowakowska, CT
 Rev. Edward Nowakowski, WI
 Mr. Jan Nowak-Jeziorański, Poland
 Mr. Stefan Orzechowski, FL
 Dr Stefan Pagowski, Canada
 Mr. Mieczysław Pająk, NY
 Mrs. Krystyna Pawłowicz, NY
 Ms. Cecilia D. Patalita, NY
 Dr Danuta Piątkowska, NY
 Ms. Jadwiga Pietraszewska, NY
 Mrs. Róża Piłsudska-Ekimov, TX
 Mr. Józef Piotrowski, NJ
 Mr. Bernard Pitsvada, VA
 Mr. Włodzimierz J. Pisarski, MA
 Mrs. Beata Pociask
 Mr. Iwo Cyprian Pogonowski, VA
 Mrs. Irena Pol, NY
 Mr. Andrzej Pomian, DC
 Mr. Tadeusz Przedpelski, CT
 Ms. Sophie B. Quay, FL

Mr.&Mrs. Jerzy & Anna
Radziejowski, NJ
Mr. Antoni Rogoziński, WI
Dr Andrew B. Rudczyński, PA
Mr. Marek A. Rudzki, NY
Mr. Zbigniew Rurak, DC
Dr Witold Saski, NE
Mr. Paul Seiden, CA
Dr. Piotr Sierant, CT
Mrs. Barbara Sikora, NY
Mr. William Sikorski, MA
Mrs. Izabela Siuta, NY
Mr. Piotr Skarbowicz, CA
Mrs. Malina Stadnik-Nealis, NY
Dr. Stanley B. Skora, NJ
Prof. Zofia A. Soroka, WI
Mr. Tadeusz Szprengiel, NY
Dr. Janina Stadnik, NY
Mrs. Krystyna Stafiej, Poland
Prof. W.Z. Stepiński, PA
Mr. Lukasz Stobierski, NY
Mr. Carl S. Stoy, Jr., MA
Mr. Carol Suplicki, AZ
Mr. Stanisław Świdorski, NY
Mr. Peter Święcicki, MI
Mr. Jan M. Święcicki, CT
Dr. Jerzy Świerbutowicz, NY
Mrs. Franciszka Szczygielska, NY
Mr. George R. Szymański, PA
Mr. Richard J. Talaska, WI
Mrs. Maria Targowska, Brasil
Mr.& Mrs. Andrew Tarnowski, CT
Mr. Zbigniew Tazbir, CT
Dr. Nina Thiessen, NY
Mr. Eugene J. Trela, OH
Mr. Jerzy P. Tumaniszewski, OR
Mr.& Mrs. Stanisław Tyszkiewicz, MI
Mr. Władysław Tyszkiewicz, MI
Mrs. Bożena Urbanowicz-Gilbride, NY
Dr. Andrzej Vorbrod, NY
Mr.& Mrs. Wojciech Walczak
Prof. Piotr Wandycz, CT
Mr. Władysław Wantula, NY
Mrs. Elizabeth Wasiutyńska, CT
Mr. Hipolit Wawelberg, Brasil
Mr. Peter Wendolski, NY
Acybiskup Szczepan Wesoly, Italy
Dr Ryszard Winter, NY
Ms. Irena Wolicka, NY
Mrs. Maria Wieckowski Mercer, VA
Mrs. Barbara Wierzbiański, NY
Mrs. Mary J. Wiesen-Kosinski, SC
Mr. John Wisniewski, CT
Mr. Edward Witanowski, NY
Mr. K.C. Witczak, NY
Mr. Rafał Wojczulanis, NY
Prof. Bronisław Wojtun, TN
Dr Jadwiga Wołek, CT
Mr. Walter Zacharasiewicz, MD
Mr. John H. Zadarnowski, MO
Mr. Edward Zadworny, CT
Mrs. Alicja Zadrożna-Fiszman, IN
Dr. Jan Zaprawa-Ostromięcki, NJ
Mr. Władysław Żeleński, France
Mr. Stanley J. Ziemiński, OH
Mr. Andrzej Ziobroń, NY
Mr. William Zoltowicz, OH
Ms. Angela Zubrzycki, NY
Mr. Jan Żurkowski, Canada
Prof. Józef Zwisłocki, NY

CZŁONKOWIE KRAJOWI

Mr. Adam Bidas
Mr. Mirosław Boruta
Dr Henryk Bułhak
Mr. Andrzej Gwiazda
Mr. Grzegorz Hajdarowicz
Mr. Eugeniusz C. Król
Dr Antoni Lenkiewicz
Mr. Antoni Macierewicz
Mr. Leszek Moczulski
Dr Kornel Morawiecki

Dr Wojciech Myślecki
Dr Piotr Naimski
Mr. Wiesław Ochman
Dr Maria Pestkowska
Dr Sławomir Radoń
Mr. Tadeusz Stański
Mrs. Izabela Szeremetiew
Dr Romuald Szeremetiew
Dr Bohdan Urbanowski

CZŁONKOWIE INSTYTUCJE

Church of St. Stanislaus, NY
Friends of Wilno Association, IL
Fundacja Kościuszkowska, NY
Hoover Institution, CA
Polish Air Force Veterans
Association, CA
Polish American Congress, FL
Polish American Club of Sarasota, FL
SPK Branch No 6, Canada
Polish Home Army AK Veterans
Association, IL
Polish National Alliance, Lodge 53, IL
Polish Veterans of WWII, No. 53, IL
Polish Veterans Association of B.C.,
Canada
Polonus Philatelic Society, IL
Polstar Publishing Corp., NY
SPK No. 13-Utica, NY
SPK No 15- Chicago, IL
SPK No 19 – Boston, MA
SPK No. 32 – Chicago, IL
SPK No 32 – Baltimore, MD
SPK No.35 – Newark, NJ

SPK No. 39 – Brooklyn, NY
SPK No. 43 – Los Angeles, CA
SPK No. 49 – San Francisco, CA
SPK No. 53 – Chicago, IL
SPK, “Wierność Żołnierska”,
Chicago, IL
SPK No. 13 – Manitoba, Canada
SWAP No. 2, IL
SWAP No. 12, PA
SWAP No. 36, NJ
SWAP No. 37, MA
SWAP No. 51, NJ
SWAP No. 74, OH
SWAP No. 81, NJ
SWAP No. 103, CT
SWAP No. 111, CT
SWAP No. 119, CT
SWAP No. 149, WI
SWAP No. 173, CA
ZNP Gmina 118, MA
ZNP Grupa 433, IL
ZNP Grupa 31, WI

Nowi członkowie Instytutu przyjęci w 2004 roku

1. Dr Eduvigia T. Ancaya, Lake Wales, FL
2. Mr. Edward Kwiatkowski, Detroit, MI
3. Gerald Jozwiak, Lincoln Park, MI
4. Mr. Mirek Rosol, Clifton, NJ
5. Mrs. Cecilia D. Patalita, Dewitt, NY
6. Mr. Ronald Domański. Forest Hills, NY
7. Mr. Edward Zadworny, Plainville, CT
8. Mr. John D. Dingell III, Lincoln Park, MI
9. Mrs. Irena Balawajder, Poughkeepsie, NY
10. Mr. Andrzej T. Romer, Belgia, dożywotni członek
11. Mr. Henryk Sokółowski, Ontario, Kanada, dożywotni członek
12. Mr. i Mrs Krzysztof Matyjaszewski, Pittsburgh, PA
13. Dr Stefan Pagowski, Toronto, Kanada
14. Mr. Elizabeth Cieczkowski, Addison, IL
15. Mrs. Kathy Jedrzejewicz, Austin, TX
16. Dr. Nina Thiessen, NY

DEKLARACJA

Proszę o przyjęcie mnie na członka Instytutu Piłsudskiego.

Załączam czek lub *Money Order* tytułem rocznej składki członkowskiej:

.....	\$ 50.00	członkowie zwykli
.....	\$ 25.00	studenci i niezasobni emeryci
.....	\$ 100.00	członkowie wspierający
.....	\$1000.00	członkowie dożywotni
.....	\$ 100.00	członek Instytucja (Organizacje Non-Profit)
.....	\$ 250.00	członek Instytucja (Firmy)

Imię i nazwisko .....

Adres .....

Miasto ..... Stan ..... Kod poczt. ....

Telefon (.....) .....

Data ..... Podpis .....

Tytułem darowizny na rzecz Instytutu Piłsudskiego załączam czek lub *Money Order* na sumę .....

Czeki lub *Money Orders* proszę wystawiać na:

PIŁSUDSKI INSTITUTE OF AMERICA

Prosimy o pamięć o Instytucie podczas sporządzania testamentu.

Składki członkowskie, darowizny oraz zapisy testamentowe są zwolnione od podatków (tax deductible).

APPLICATION

I hereby apply for membership in the Piłsudski Institute of America.

I enclose my check or *Money Order* for my annual membership fee:

.....	\$ 50.00	Regular Members
.....	\$ 25.00	Students and Retired
.....	\$ 100.00	Sustaining members
.....	\$1000.00	Life Members
.....	\$ 100.00	Associate Membership (Non-Profit Organization)
.....	\$ 250.00	Associate Membership (Corporations)

Name .....

Street .....

City ..... State ..... Zip Code .....

Telephone (.....) .....

Date ..... Signature .....

I would like to make a donation \$.....

Please make check or *Money Order* payable to:

PIŁSUDSKI INSTITUTE OF AMERICA

Membership fees as well as any donations to the Institute are tax deductible.

**Instytut
Piłsudskiego**

**Piłsudski
Institute**

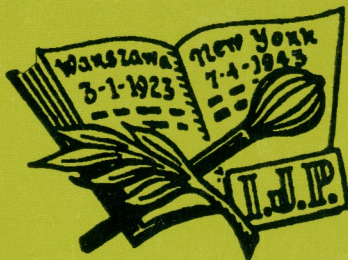
INSTITUTE **INSTYTUT**

COLLECTIONS **ZBIORY**

NEWS **AKTUALNOŚCI**

WWW.PILSUDSKI.ORG

A NOT-FOR-PROFIT EDUCATIONAL INSTITUTION
(CONTRIBUTIONS ARE DEDUCTIBLE FOR INCOME TAX PURPOSES - 501(c)(3))

180 SECOND AVENUE, NEW YORK, NY 10003
tel. 212 505-9077, fax 212 505-9052, e-mail info@pilsudski.org